

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, december 1906.

XII. zvezek.

Prva adventna nedelja.

1. Homilija.

Oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!

Riml. 13., 15.

Zadnjo nedeljo smo brali podoben evangelij, kakor danes. Katoliška Cerkev hoče, naj bi se ljudje ob koncu in ob začetku cerkvenega leta spomnili dveh resnih reči: Konca sveta in poslednje sodbe. Ob koncu sveta k poslednji sodbi bo prišel Gospod Jezus Kristus *z veliko močjo in veličastvom* soditi nas vse, soditi in obsoditi pa še posebno *vse tiste*, ki ga niso hoteli spoznati za svojega Odrešenika in Boga, zato ne, ker jim njegov prihod *v podobi hlapca* ni bil všeč, *in tiste*, ki ga dandanes nočejo spoznati za svojega Odrešenika in Boga, ker jim njegov nauk ni všeč.

Sodnik živih in mrtvih seveda ne bo vprašal, komu je bil všeč ali nevšeč, ampak, kako smo izpolnovali njegove besede in zapovedi. Sodil nas bo vse pravično in ostro: da se ognemo nesrečni obsodbi, ravnajmo po besedah današnjega lista sv. Pavla, ki se ozirajo na poslednjo sodbo, ki vam jih hočem ob kratkem razložiti in vam ob enem povedati, v kaki zvezi so s božičnimi prazniki, na katere nas po namenu sv. Cerkve pripravljajadventničas.

Bratje, vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo. Zakaj naše zveličanje je bližje, kakor takrat, ko smo verni postali.

Sv. Pavel hoče reči: Čas je že, da po dolgih letih verske mlačnosti vstanemo iz spanja greha in dušne lenobe k novemu življenju verske gorečnosti, čednosti in prizadevanja za dobra, Bogu dopadljiva dela. *Naše zveličanje je bližje*, čas naše smrti in s tem zveličanja, čega bomo vredni, je vsak dan, vsako uro bližji. *Noč je prešla*, noč sedanjega, zemeljskega življenja, polnega izkušnav, zmot in pregreh, gre proti koncu, dan pa prihodnjega življenja, zveličanja, vedni dan brez noči, brez dušne teme, zmot in greha, poprej pa še dan prihoda Kristusovega k sodbi, je čedalje bližji. Ta dan se bo odločilo, kako je bilo naše življenje, ali življenje teme, ali svetlobe; po tej odločitvi bomo sojeni.

Da pa bo sodba za nas srečno izpadla: *Vrzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe*, t. j. varujmo se greha in delajmo dobro.

Dela teme, ki se jih varujmo, našteva sv. Pavel: *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti.*

Človeško življenje pa primerja vojski: pravi kristjan je Kristusov vojak, oblečen v duhovno vojno obleko, v pas resnice, oklep pravice, čelado upanja, oborožen s škitom vere in mečem božje besede.

Vse to orožje pa dobi kristjan pri Kristusu, ki je resnica, ki je naša vera, naše upanje, naša pravičnost: oblečen v to bojno opravo je pravzaprav oblečen v Kristusa. V življenju pravega kristjana namreč se kažejo Kristusove čednosti, Kristusove misli, Njegove želje, Njegova dejanja.

Kristjani, smo-li dosedaj katerikrat resno se potrudili storiti to, ker zahteva od nas sv. Pavel. Smo-li vrgli od sebe že dela teme, smo-li zapustili greh, potem pa oblekli Kristusa in njegove sv. čednosti?

To zahteva od nas sv. katoliška Cerkev zopet v letošnjem adventnem času. Čemu bi sicer obhajali advent, ako naj Kristus na pride k nam in mi ne k Kristusu?

Res je že čas, da od spanja vstanemo.

Naturno spanje je dar božji, ki ga uživamo redno ponoči, da se odpočijemo od dnevnega dela in se okrepcamo za prihodnji dan. Predolgo spanje pa bolj škoduje, kakor koristi.

Duša ne pozna spanja, razen spanja greha. To spanje pa je toliko škodljivejše, kolikor daljše je. Če smo tedaj dosedaj

spali dušno spanje, je res že čas, da sedaj v adventni dobi, ko se pripravljamo na sprejem novorojenega kralja Jezusa, od spanja greha vstanemo v dobri sv. spovedi. Saj bi morali pravzaprav bližje biti zveličanju, t. j. bolj popolni v krščanski pravičnosti, kakor takrat, ko smo postali verni, ko smo začeli spoznavati med dobrim in hudim, med čednostjo ter grehom in zasluženjem ter pogubljenjem. Zopetno in zopetno praznovanje skrivnosti božjega razodenja, n. pr. rojstva Gospodovega, bi bilo moralo pravzaprav v nas utrditi čednostno življenje in ga izpopolniti: seveda praznovali smo praznike dostikrat le na zunanje, namreč zdržali se telesnega dela, zdržali, opustili pa tudi delo za dušo. — Čas je tedaj res že, da vstanemo od spanja in odpremo oči svetlobi dni zveličanja v adventu.

O kolikim kristjanom je svetloba verskega spoznanja sicer dana, pa oni zapirajo pred njo svoje dušne oči in ne pridejo k luči, zakaj? Zato, da ne bi bila svarjena njihova dela! Toda to je njihova obsodba: saj pravi Jezus sam: *To pa je sodba, ker je prišla luč na svet, ljudje pa so bolj ljubili temo kot luč, zakaj njih dela so bila slaba.* (Jan. 3. 20.) Taki ljudje spé spanje greha in se zibljejo v prijetnih sanjah samoljubja. O kako strašno bo, ko jih bo sodnik zbudil. Da se nam kaj enakega ne primeri, zapustimo rajši sami kraljestvo sanj pravočasno, imejmo življenje za resen čas dela v vinogradu Gospodovem, ne pa za postopanje in zanemarjanje dolžnosti v skrbi za zveličanje. Len delavec se rad vleže v senco, češ, delo naj se samo naredi; len kristjan pa se rad zanaša na to, da je Bog dober, da je za nas trpel in umrl, ter nam s tem zaslužil nebesa, da bo tedaj gotovo tudi za mlačnega kristjana še kje kak prostor dobiti. Revez, kako se motiš! Kje bi bila božja pravičnost, ki bi pridnemu delavcu, gorečemu kristjanu dajala enako plačilo, četudi ne v enaki meri, z lenuhom, ki je v življenju spal, medtem ko so se drugi potili za nebesa. Da, da, radi se taki mlačneži znašajo na kak prostor v nebesih; pa prijatelj, berača tudi v kotu ne trpe v dobri hiši, če je nesnažen: glej tak berač si ti pred Bogom, brez zasluženja, umazan na duši, tudi kota ne boš dobil tam gori!

Katoliška Cerkev nas v adventu pripravlja na prihod Jezusa Kristusa. Pred prvim njegovim prihodom je Bog obudil Janeza Krstnika, ki je s krstom pokore pripravljajl judovsko ljudstvo na Mesija. Veliko jih je poslušalo njegove besede. Vsakemu je po-

vedal prav to, kar mu je šlo. Farizeje in Saduceje je oštel kot hinavce in jim povedal, naj ne mislijo, da je zadosti, ako so Abrahamovi otroci, žive pa hudobno. Kaj pravite, ne bi li kaj enakega očital sv. Janez tudi tistim, ki pravijo, da so kristjani, žive pa kot neverniki?

Od priprostega ljudstva je sv. Janez zahteval, naj izpolnuje Mojzesovo postavo in od vojakov nevernikov, naj ravnajo po naradni postavi, ker za Mojzesovo ne vedo. Tako se bodo vredne storili Zveličarja *in vse človeštvo bo videlo veličastvo božje*.

Kristjani, sv. Janeza Krstnika opomini in nauki veljajo tudi nam! Da bomo vredni Gospodovega prihoda na skrivnostni način o Božiču, izkušajmo varovati se posebno grehov, ki so naravnost nasprotni skrivnosti božjega včlovečenja.

a) Glejte, Gospod in kralj nebes in zemlje je prišel na svet v revščini: rojen je bil v hlevu, živel je v pomanjkanju, slednjič ni imel, kam bi bil glavo položil, še celo grob si je moral izposoditi. Njegovi dvorniki, apostoli, so bili revni ribiči, in svoj evangelij je oznanjeval ubogim. Kristjani, povejte mi, bo-li mogel spoznati za svoje tiste, ki žive v razkošju, v požrešnosti in pijanosti?

b) Spočet je bil in rojen iz Device po moči sv. Duha. Tudi njegovo življenje je bilo čisto, tako čisto, da mu celo njegovi največji sovražniki niso mogli ničesar očitati. In sam je blagrovat tiste, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali. Kristjani, kako bi se mogli imenovati udje njegovega čistega skrivnostnega telesa, ako bi živeli v nečistosti, kako bi mogla biti najčistejša Devica tudi naša mati, ako ne bi hoteli skrbeti za čistost svojega srca?

c) Dalje, *Bog* sam se je ponižal, in je nase vzel podobno hlapca. Božji Sin ni iskal na svetu svoje časti, dal se je celo šteti med hudobneže, umrl je med njimi, ponižal se je do smrti na križu; in ponižnim je obljubil povišanje: *Blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli*. Kristjan, povej mi, se li moreš veseliti Gospodovega prihoda v bornem hlevcu, med tem ko se ti v svoji ošabnosti povišuješ nad druge, iščeš le samega sebe? *Kdor je med vami najvišji, bodi vaš služabnik!* je rekel Gospod.

Prizadevajmo si tedaj, da se bomo varovali grehov, ki so skrivnosti božjega včlovečenja še posebno nasproti. Pometimo torej hišo svojega srca, očistimo jo smeti greha. Ozaljšajmo pa jo tudi, kakor se spodobi za tako imenitnega gosta. Kras naj

bodo lepe čednosti, skromnost, čistost, ponižnost. Tako se bomo tudi mi vredne storili Zveličarja in tudi mi bomo videli veličastvo božje.

Glejte, to so nauki, ki jih najdemo v današnjem listu. K prenovljenju našega duha, našega srca nas kliče sv. Pavel. Upajmo, da ne zastonj. Sad teh naukov bodi res obilen in pokaži se med vami v prenovljenju srca v zakramentu sv. pokore in potem v čednostnem življenju. Amen. P. J.

2. Poslednja sodba – vesela za pravične kristjane.

Poglejte in povzdignite svoje glave,
ker vaše odrešenje se približuje.

Luk. 21, 28.

Poglejte in povzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje se približuje; s temi besedami je Kristus svoje učence tolažil, potem ko jim je bil tako strašne reči povedal o poslednji sodbi. S temi besedami tudi nas sveta Cerkev v začetku cerkvenega leta tolaži ter pravične spodbuja k zaupanju, med tem ko grešnike napolnjuje s strahom. Ne bo namreč sodnji dan za vse ljudi strašen, ampak strašen bo le za grešnike, za pravične pa bo vesel. In sicer bo poslednja sodba za pravične iz trojnega ozira vesela; kajti takrat bo Kristus

1. njih dobra dela razodel vsemu svetu,
2. njih trpljenje poplačal in
3. jim podelil večno življenje. —

Ti pa, o Jezus, ki nas boš prišel enkrat sodit, daj, da nas ta vesela resnica s tolažbo napolni, da z zaupanjem pričakujemo tvojega prihoda.

1. Ko je Kristus poslal svoje učence med svet svoj nebeški nauk oznanovat, jim je rekel med drugimi tudi te-le besede: *Ne bojte se! Nič ni skritega, kar bi se ne razodelo, in skrivnega, kar bi se ne razvedelo.* (Mat. 10. 26.) S temi besedami je svojim apostolom in ž njimi nam vsem hotel reči: če vas svet, hudobni ljudje zaničujejo in preganjajo, ne bojte se, kajti vaša nedolžnost se bo že skazala in svetu razodela, namreč poslednji dan. Da, dragi v Kristusu, takrat ko bo prišel Kristus z vso svojo častjo in oblastjo v oblakih neba, obdan od svojih angelov, tedaj bo razodel in odkril celemu svetu, vsem ljudem,

ki bodo stali pred njegovim sodnjim stolom, vsa dobra dela pravičnih. Takrat bo videl svet vse njihove molitve, katere so s toliko gorečnostjo in pobožnostjo in na skrivnem opravili pred svojim nebeškim Očetom; videl bo, kolikrat in s kako veliko pobožnostjo so prejeli sv. zakramente. Poslednji dan bo Kristus pravičnim v veselje razodel, kako so se postili z veselim obrazom, ne pa kakor hinavci, ki se žalostno in prepadeno držé, da bi svet vedel, da se posté; pokazal bo, koliko so na skrivnem vbogajme dajali, da ni vedela njihova levica, kaj dela desnica, ne pa kakor hinavci, ki dajejo na očitnih krajih, da bi jih ljudje videli in hvalili. Takrat bo razodeto vsemu svetu, kako so se pravični zatajevali, celo dovoljene stvari si pritrjavali, kako so ljubili svoje sovražnike, in onim, ki so jih zaničevali in preganjali, povračevali hudo z dobrim. Takrat bo videl svet, kako so nesreče, bolečine, bridkosti in bolezni potrpežljivo in udani v božjo voljo prenašali. Pa tudi njih slabosti bodo odkrite, in njih grehi, s katerimi so morda Boga žalili, toda zraven bodo pa tudi razodete solze, s katerimi so objokavali svoje grehe in se jih srčno kesali, pokazana spokorna dela, katera so si radovoljno naložili v zadoščenje za svoje grehe.

O, v kako veliko tolažbo, veselje in čast bo pravičnim, ko bo Kristus vsa njihova dobra dela svetu razodel. Bodite torej potolaženi vi pravični kristjani in zvesti služabniki Gospodovi! *Ne bojte se, majhna čeda!* kličem vam z besedami Zveličarja, *ker vašemu Očetu je dopadlo vam dati kraljestvo.* (Luk. 12. 32.) Ne bojte se, da bi vam kdaj primanjkovalo potrebnih reči, ker ste najpoprej iskali božjega kraljestva. Ne bojte se, ako vas tukaj svet krivo sodi in obrekuje, enkrat bo ves svet spoznal vašo pravičnost in pobožnost. Ne glejte na to, da bi vas ljudje hvalili zaradi vaših dobrih del, da bi vas svet častil in občudoval zaradi vaše pobožnosti, ampak glejte na to, da bodo vaša dela všeč Bogu, ki vidi v srce človekovo, ki ve, iz kakega namena delate dobro, in pozna vsa vaša dobra dela. Ako bodete tako delali, potem bo poslednji dan Kristus vsa vaša dela svetu razodel v vaše veselje in tolažbo.

II. Vesela bo pa poslednja sodba za pravične tudi zaradi tega, ker bo Kristus vsa trpljenja poplačal, ki so jih morali pretrpeti od hudobnih ljudi. — Odkar je namreč hudobni Kajn ubil nedolžnega Abelna, od tistega časa naprej hudobni zmirom pravične preganjajo ter jih trpinčijo. *Grešnik*, pravi

David, *ogleduje pavičnega in škriplje nad njim z svojimi zobmi* (Ps. 36. 12.) iz jeze, ker ga želi pokončati. — Tako se je godilo že nekdanj, in tako se godi še tudi dandanes. Pravičnega in poštenega ima svet za neumneža, potrpežljivega za bojzljivca, ki se ne upa maščevati nad svojim sovražnikom. Ako je kdo dandanes pobožen in ponižen, pravijo mu, da je hinavec, in ako kak revež prosi za košček kruha, da ne bi lakote umrl, pravijo mu, da je potepuh in slepar. Pravične, pobožne in prave služabnike Gospodove grešni svet zaničuje in preganja. — Toda bodite potolaženi, moji zvesti služabniki, kliče Zveličar v svetem evangeliju. Ne le vas, ampak tudi mene je svet sovražil in preganjal. Zato potrpite, kajti vaša žalost se bo v veselje izpremenila in vašege veselja vam potem ne bo nihče več vzel. — To pa, dragi kristijani, se bo zgodilo poslednji dan. Takrat bodo naenkrat hudobni ležali pred nogami pravičnih, katere so na svetu zasramovali. Tedaj bodo morali grešniki pravične odpuščenja prositi in jim za vse zadostiti, kar so jim tu na zemlji hudega storili. Tu se bodo izpolnile besede Salomonove, ki pravi: *Tedaj bodo pravični stali z veliko srčnostjo pred njimi, kateri so jih stiskali in jim jemali dela.* Ko bodo pa to grešniki videli, bodo klicali: *Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. Mi neumneži smo imeli njih življenje za nespamet in njih konec za nečast. Glej, kako so zdaj šteti med otroke Božje!* (Modr. 5. 1–4.) In tako bodo grešniki poslednji dan pravičnim zadostili za vse trpljenje s tem, da se bodo svojih grešnih del kesali in sramovali. — O kako veselo in tolažilno bo to za pravične! Ali hočete tudi vi, dragi kristijani, to veselje uživati poslednji dan? Vem, da vsi to želite. Zato pa zdaj potrpežljivo prenašajte, ako vas kdo zaničuje, zasramuje ali krivo sodi. Potrpite, kajti prišel bo Gospod poslednji dan in vam bo vse poplačal.

III. Toda ne le zaradi tega, ker bo Kristus poslednji dan poplačal trpljenja pravičnih, ampak tudi zaradi večnega življenja, katerega bodo prejeli, bo poslednja sodba vesela za pravične. Z ljubeznivim pogledom, ki jih bo napolnil s tolažbo in veseljem, jih bo Kristus takrat pogledal in jim bo rekel: *Pridite blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta!* (Mat. 25. 54.) Pridite, ki vas je svet zavrzel, kajti moj Oče vam je pripravil zato večno kraljestvo; pridite, ki vas je svet sovražil, moj Oče pa ljubil. Oni, ki so

vas preklinjali, so zdaj sami prekleti, vi pa ste blagodarjeni mojega Očeta, pridite, da prejmete sad vašega trpljenja: Pridite blagodarjeni mojega Očeta! Svet vas je sovražil, ker ste njega in njegovo nečimurnost prezirali in zametavali, jaz pa sem vas ljubil in vas hočem zdaj poplačati; zato posedite kraljestvo, ki vam je od nekdaj pripravljeno, in kraljujte čez one, ki so vas preganjali. Niste bili vredni onih časti, katere daje grešni svet svojim služabnikom, jaz pa vas spoznam vredne, da prejmete božje kraljestvo. Vi ste z menoj trpeli, zato se zdaj z menoj radujte in veselite, vi ste, kakor jaz, zadovoljno prenašali zasramovanja in zaničevanja hudobnih ljudi, zato kraljujte zdaj z menoj v nebeškem veličanstvu — vekomaj.

Dragi kristjani! slišali ste zdaj, kako veliko bo veselje, katerega bodo prejeli pravični poslednji dan od svojega Zveličarja. Ravno tisti, ki bo za grešnike strašen sodnik, ki jim bo rekel: *Poberite se izpred mene prokleti v večni ogenj . . . . .* (Mat. 25. 41.), bo za pravične ljubezniv oče, ki jim bo, kakor svojim ljubim otrokom zaklical: *Pridite, blagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!* (Mat. 25. 54.)

Kako bo pa tebi sodnik zaklical takrat, ko te bo sodil? Vem, gotovo si želiš, da bi zaslišal takrat sladke besede: *Pridi zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda!* (Mat. 25. 21.) Kaj ne, da so res take tvoje želje? V tvoji oblasti je, da se ti te želje izpolnijo. Delaj dobro, kadarkoli imaš priložnost. Ako vidiš reveža, pomagaj mu; in če sam nič nimaš, pa obišči kakega bolnika, ali potolaži kakega žalostnega. Vse to pa delaj, ne da bi te svet videl in ljudje hvalili, kajti v tem bi vse zasluženje zgubil, ampak delaj na skrivnem, da bo Kristus poslednji dan tvoja dobra dela vsemu svetu razodel. In ako te kdo krivo sodi, obrekuje, zaničuje, sovraži, ne jezi se, ampak potrpi. Poslednji dan bo Kristus vse tvoje trpljenje spremenil v veselje in ti boš šel z vsemi izvoljenimi in svetniki božjimi v večno kraljestvo. Amen.

M. K.

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Posnemajmo Marijo!

Otroci, poslušajte me! blagor jim, ki ohranijo moja pota.

Modr. knjig. 8., 32.

Kadar po temni noči naznanja lepa jutranja zarja bližajoči se dan, se vzbudi vse stvarstvo v novo veselo življenje. Človek vstane, pokrepčan po nočnem počitku, da začne z oživiljenimi močmi svoje delo; živali iščejo svoje hrane, ptiči pod nebom letajo in žvrgolé lepe pesmice Bogu v čast in zahvalo.

Kakor jutranja zarja napoveduje dan, tako je brezmadežno spočetje Marije Device napovedalo svetu, da bo kmalu konec teme in noči greha in smrti in da kmalu pride beli dan zveličanja. Današnji praznik je kakor ognjen žarek v temni noči mesečnega čakanja na obljubljenega Odrešenika. Spomin na prebl. Devico, ki je bila napovedana že prvim staršem v rajju, je prvo zagotovilo, da se kmalu uresniči želja in prošnja vseh pravičnih stare zveza, ki so klicali: *Rosite nebesa pravičnega!* Zato jo sv. Cerkev pozdravlja danes (z besedami kralja Salomona): *Kdo je ta, ki prihaja, kakor vzhajajoča zarja, lepa, kakor luna, izvoljena kakor solnce.*

V spominu na tisti presrečni trenotek, ko so se nebesa usmilila človeškega rodu in poslala na svet mater tistega, ki je imel svet odrešiti, se vesele kristjani še sedaj obhajajoči današnji praznik. Sv. vera namreč uči, da je tudi njim napočila po Mariji krasna jutranja zarja zveličanja. Lahko rečem, da je poleg praznika Marijinega vnebovzetja praznik njenega brezmadežnega Spočetja najveselejši, najlepši, najbolj zaželjen. Misel na brezmadežno Devico, pogled na nje veličastno podobo — mora na vsakega vernega kristjana toliko vplivati, da nehote vzdihne: „Daj mi vredno počastiti — Tvoje sveto spočetje, — kar si Ti začela biti. — Božja stvar čez druge vse! — O Marija, bod' češčena, — Ti kraljica angelov, — Ti človeštvu dodeljena, — Vir rešenja grešnikov!“

Ako pa nas presune misel na Marijo, pogled na nje veličastno podobo, predragi v Kristusu, ne smemo še nikakor samo

s tem biti zadovoljni, temuč se moramo potruditi, da tudi vsakdo izmed vas in vsi skupaj počastimo in poslavimo brezmadežno Spočetje nebes kraljice. A s čim naj poslavimo preljubo svojo Gospo in preljubeznivo Mater današnji dan? Jaz mislim in sem prepričan, da ji ne moremo skazati nobene večje časti, nobenega večjega veselja, kakor s tem, da mi, ki želimo biti nje otroci, posnemamo njo v brezmadežnem življenju. 1. Kako jo posnemajmo v brezmadežnosti, 2. in kako koristno je to za nas, o tem vam bom danes govoril. Marija, brez madeža spočeta, naj mi pomaga!

1. *Žena oblečena v solnce in luna pod njenimi nogami*, glasilo se je prerokovanje, katero se je vresničilo na Mariji. Marijo brez madeža spočeto vidimo namreč v slikah, da je oblečena v snežnobelo dolgo oblačilo, ogrnjena z višnjevimi plaščem ali prepasana z višnjevimi trakom. Okoli glave se ji žari dvanajst zvezd, pod nogami, katere so na zemlji, je luna; okrog zemlje se ovija kača. Ako gledamo tako podobo brezmadežne Device, spoznamo, kako resnične so besede: „Kakor jutranja danica — Zvezd svetlobo zatemni, — Tvoja čistost, o Devica! — Zmaga vrednost vseh stvari. — Kakor limbar sred' osata — Te je vsadil večni Bog; — Sama čista gnad bogata — Si izmed Evinih otrok!“

Slika brezmadežnega Spočetja Marije Device nas uči, kaj moramo storiti, ako hočemo njo posnemati. Kakor ima ona svet pod nogami, tako moramo tudi mi vse posvetno veselje in bogastvo in čast zametovati, sploh se ne smemo dati zapeljati od nobene posvetne moči. Luna pomeni nestanovitnost. Tudi njo ima Marija pod nogami v znamenje, da kdor hoče Marijo posnemati, mora stanovitno v dobrem rasti in napredovati, otresti se vsake omahljivosti in nestanovitnosti, ker dvema gospodoma ni mogoče služiti. Kdor z grehom služi hudobnemu duhu, ta si ne sme in ne more domišljevati, da z molitvijo ali drugimi opravili služi najčistejši Devici. Kristjan, kaj ti pomaga, ako moliš vsak večer sveti rožni venec in druge molitve, ako pa med dnevom tako ostudno kolneš; kaj pomaga še toliko molitve, ako pa poleg tega hočeš morebiti še kako drugo pregrešno znanje imeti; kaj pomaga, da se tvoje srce pred podobo Marijino topi in ziblje v sladkih mislih in željah, ako pa je tvoje srce zopet in zopet prostor, kjer se valjajo najgrše misli in želje, kjer so nakopičeni

morda celi skladi nečistih grehov! Če hočeš res biti dober Marijin otrok, posnemaj nje lepoto ne le po vnanje, temuč po notranje; vojskuj se odločno in stanovitno zoper svet in njega zapeljivosti, zoper vse, kar bi te moglo odtrgati od nje ali nevrednega te storiti, da bi ne bil njen služabnik!

Res je: Marija je bila spočeta brez madeža, a mi imamo nad seboj izvirni greh in celo kopo drugih lastnih grehov. Naša narava je že od rojstva sem nagnjena k hudemu. A ravno zato se je treba tem bolj truditi za čednosti, ne pa obupati. To je ravno največji napaka sedanjega časa, da veliko ljudi živi brezskrbno, kakor da bi izvirni greh ne bil nič posebnega, da se premnogim lastni greh več ne zdi greh; češ, saj se ni mogoče premagati.

Kristjani, ker vemo, da smo imeli izvirni greh na sebi in da so njegovi nasledki še sedaj nad nami, ravno zaradi tega moramo tembolj paziti sami nase. Ne smemo se lahkomišelnostno podajati v nevarnosti; zdržati se moramo marsičesar, kar nam je sicer morda dovoljeno, a po okolnostih nam utegne postati nevarno. Nato se nanaša opomin Zveličarjev: *Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji sam sebe*, — in: *Kdor ljubi svojo dušo na tem svetu, jo bo izgubil*, t. j. kdor svojo dušo napačno ljubi na tem svetu, ji noče nič odreči, ji vse dovoli, čeprav je škodljivo, ta jo bo pogubil, *kdor pa jo sovraži na tem svetu*, t. j. kdor se zatajuje, *ta jo bo zadobil*.

Kristijan, sedaj lahko spoznaš, kaj ti je predvsem potrebno, ako hočeš posnemati Marijo brez madeža spočeto. Varuj se greha, varuj se posebno smrtnega greha! Smrtni greh je namreč taka pošast pred obličjem brezmadežne Device, da mora le-ta svoj mili materini obraz proč obrniti. O blažena sv. Magdalena Pariška, ki je pred svojo smrtjo z veseljem priznala: „Jaz zapuščam svet; a nikoli in nikdar nisem mogla razumeti, kako da more človek vedoma in prostovoljno grešiti!“ Torej ta svetnica ni mogla umeti, kako more človek smrtno grešiti, a v naših časih pa je veliko, neštevilno takih ljudi, ki pa ne razumejo, da človek more brez greha živeti. V naših časih ljudje smrtno grehe pijejo kakor vodo, pa pri vsem tem si iz tega ne delajo skrbi in dušnih bridkosti; v današnjih časih se bolj bojé madeža na obleki nego madeža na duši; greh, katerega so se danes morda skesani izpovedali, jutri zopet lahkomišelnostno storé in tako Kristusa iznova izdajo, ne da bi prejeli 30 srebrnikov, kakor jih je prejel Judež.

Glejte, kristjani, zoper to zmedenost in nespamet se ozrimo v brez madeža spočeto Marijo Devico, ki nam kaže, kako se moramo greha varovati.

II. Ako pa se varujemo greha, je to nam v veliko, neizmerno korist, časno in večno. Da pa dosežemo to veliko milost, priporočevati se moramo posebno preblazeni Devici Mariji, katero imenuje sv. Bernard po pravici sredstvo, po katerem vse milosti k nam prihajajo.

Da se na priprošnjo brezmadežne Device posebno lahko obvarujemo greha, prepričamo se najbolj iz tega, ako pomislimo, v kakem razmerju je Marija kot brezmadežna Devica do pekla in do Boga. Peklu je brezmadežno Spočetje najgroznejša moč, ker nji, ki je brez vsakega greha, peklenska kača nič ne more žalega storiti. Ona ji je celò glavo strla. In ravno zaradi tega, ker je cel pekel Mariji nasproti brez vsake moči, zato ne smemo zamuditi in klicati na pomoč v vseh napadih hudobnega duha, v izkušnjavah zoper vero, čistost in v drugih dušnih stiskah.

Ko pa je Marija brez madeža tako daleč od peklenškega duha, je pa nasprotno prav blizu Boga samega, saj jo je angel na božje povelje pozdravil: *Milosti si polna*. Ako pa molitev pravičnega pri Bogu veliko premore, koliko zamore šele molitev tiste, ki je polna vseh milosti! Zato stopimo z zaupanjem k Mariji! Sv. Cerkev ne obrača zastoj na Marijo svetopisemskih besed: *Gospod me je opasal z močjo*.

Neštevilni dogodki spričujejo, kako veliko moč ima Marijina priprošnja pri Bogu. Zdravnik Vetuher iz Virteimberškega je bil poslan od vlade v Pariz, da bi se še bolj izučil v zdravilstvu. Pri slovesu mu je dal v šali njegov brat, ki je bil protestant, kakor on sam, neko svetinjico brezmadežnega spočetja Marije Device, katero je mladi zdravnik obesil na vrat. Čez nekaj let (l. 1847.) je zapustil luteransko vero, se začel učiti bogoslovja in postal katoliški duhovnik.

Bernard Bauer je bil l. 1848. slikar na Dunaju in judovske vere. Na Laškem se je seznanil z nekim francoskim plemenitašem iz jako pobožne rodovine. Mati tega plemenitaša pošlje nekdanjo svetinjico brezmadežne Device judu Bauerju, kot edini spominek svojega sina, katerega more v pismu poslati, in ga prosi, naj svetinjo nosi na vratu. Žid je bil toliko vljuden, da jo je res nosil, in s tem je postal nehote ud bratovščine zmagoslavne Matere božje (de victoria.) Nasledek tega je bilo, da je čez štiri leta postal katoličan in pozneje karmelit.

Pred več leti je bil v ječi zaprt kranjski slikar Leop. Lajer. Obljubil je Mariji, da bo naslikal nji v čast lepo podobo, ako bo

uslišan in izpuščen. In res je bil uslišan, zato je naslikal ono čudodelno podobo „Marija Pomagaj“ na Brezjah, katero ste mnogi že sami videli.

Taki in enaki zgledi nam pričajo, kako Marija pomaga vsakemu, ki se k nji zateče. Kolikokrat zdihuje grešnik pod težo grehov, in pravi, da se mu ni moč poboljšati, ker se je že pregloboko ugreznil v pregrešne navade. Toda če začne moliti, Marijo častiti, ona mu pomaga gotovo.

Zato se zatecimo v dušnih in telesnih težavah k nji, naj nam ona, ki je brez madeža vsakega greha, pomaga, da bomo še mi brez greha živeli in umrli. Res srečno in prijetno je z Marijino prošnjo živeti, v njeni brambi umreti. „Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, prosi za nas, ki k Tebi pribežimo!“

„Premogočna v zariji zlati, skaži, da si naša mati;
Naša mati vsaki čas!
In ko zadnja ura bije, črna zemlja me zakrije,
Matj ne zapusti nas!“

† J. Benkovič.

Druga adventna nedelja.

O čistosti.

Blagor jim, ki so čistega srca,
ker bodo Boga gledali.

Mat. 5. 8.

Včeraj smo obhajali prelepi praznik Marijinega spočetja; kot v spomin na ta praznik bom govoril o oni čednosti, v kateri se je Marija zlasti odlikovala; skrb za to čednost je najlepša priprava na božične praznike.

Katera pa je ta čednost? Ugane jo vsakdo lahko. To je ona čednost, o kateri pravi Kristus sam: *Blagor jim, ki so čistega srca, ker bodo Boga gledali.* To je torej sv. čistost. Ko je božji Učenik naštel osem zveličanskih blagrov, je obljubil vsakemu kako posebno plačilo, n. pr. da bodo oveseljeni, potolaženi, nasičeni, da bodo zemljo posedli itd.; toda najlepše plačilo pa je gotovo to, ko pravi, da bodo Boga samega gledali iz obličja v obličje. S tem pravi naravnost, da bodo ti z Bogom na veke združeni v svetih nebesih. V nebesih ne bodo vsi enake krone imeli. Najlepšo krono zaslužijo torej oni, ki so čistega srca. Zaklad sv. čistosti je najdražji zaklad, katerega more Bog člo-

veku dati, ob enem pa je to tudi najdražji biser, katerega more človek svojemu Stvarniku in Odrešeniku prinesiti v dar. Zato je pot čistosti najbolj varna, najbolj gotova pot do nebes. Da se ohranimo stanovitno na tej poti, popisal vam bom nekoliko to v resnici angelsko čednost, nje ceno in lepoto ter nje plačilo.

„Oj nedolžnost, ti cvetoča si lepota mladih let; čista, nežna in duhteča, ti kot limbarjev si cvet; dražji si kot vsi zakladi, ki jih krijejo gore, te ljudje imajo radi, božje veseliš srce“. Tako se glasi neka slovenska pesem. V teh vrsticah je povedano vse, kar velja o čistosti: nje lepota je podobna duhtečemu, snežno-belemu limbarjevemu cvetu, nje dragocenost presega vse zaklade sveta, ona sama je prijetna Bogu in ljudem. To potrjujejo tudi besede sv. pisma. V modrostni knjigi beremo: *Oj kako lep je čist rod v svetlobi, nesmrten je njegov spomin, ker Bogu je ljub in ljudem.* In modri Sirah pravi: *Vse, kar ljudje cenijo, se niti primerjati ne more z deviško čisto dušo.* (Sir. 26. 20.)

Ta čednost je res nekaj nadčloveškega. Že pogani, ki niti slutili niso ničesar o krščanstvu, so jo spoštovali in jej postavili posebni tempelj. Stari Egipčani so svoje hčere oblačili s primernimi oblačili, da so jih s tem spominjali na čisto življenje. Pri Rimljanih je bila v največji časti boginja Vesta, ki je bila boginja čistosti. Njej so služile v tempeljni le vestske device ali Vestalke, ki so morale svoje žive dni ostati device. Varovale so v tempeljni sv. ogenj, da nikoli ni ugasnil. Uživale so tako čast, da so hodile vsakemu človeku, celo cesarju samemu ob ob desnici, na vseh potih sta spremljala vsako Vestalko po dva uradna strežnika. Njim se je moral vsakdo umakniti s poti, naj je bil še tako visoko postavljen. Ako je kak hudodelec peljan k smrti srečal kako tako devico, je bil iz časti do nje precej izpuščen.

Lep zgled o tej čednosti nam je poganski kralj slavni Aleksander Veliki. Bil je še le nekaj nad 20 let star in neoženjen, ko je premagal perzijskega kralja Darija. Le-ta je zbežal in pustil v nevarnosti svojo mater, ženo in dve hčeri, ki so slovele daleč na okoli zaradi svoje lepote. Vse so prišle kralju v oblast. A slavni zmagalec je ukazal, da morajo vsi njegovi vojaki princezinjam skazovati kraljevo čast in jih varovati pred vsako nevarnostjo. On sam je bil v tem vojakom najlepši zgled, ker ves čas tem ženam niti v obraz ni pogledal. Premagani Darij sam

je strmel nad tem in zaklical: „Ako je prišel čas, da bo konec kraljestva perzijskega, dajte, veliki bogovi, da noben drug ne dospe na perzijski prestol, nego Aleksander sam!“

Kristijani, tak zgled osramoti pač marsikakega kristjana. Ako pa so celo pogani tako visoko cenili čistost, ko jim je bila pobožnost popolnoma tuja, ko niso poznali pravega edinega Boga, kaj naj rečemo o kristjanih, katerim božja zapoved to zapoveduje.

Že Judje so morali spolnovati to zapoved, sicer jih je Bog ostro kaznoval. V sv. pismu starega zakona beremo o mnogih takih zgledih. Mladeniča egiptovskega Jožefa je hotela hudobna Putifarjeva žena v greh zapeljati, a mladenič je zbežal pred njo ter prišel rajše po nedolžnem v ječo, nego da bi zapravljal svoje devištvo. Za vse to pa je pravični Bog obilno poplačal srčnost Jožefovo. — Nedolžno Suzano sta hotela dva starca zapeljati v greh, toda ker se jima ni vdala, sta jo tožila kot zapeljivko. Prerok Daniel, ki je vodil to sodbo, je zaprl starca vsakega posebej in ju tako izpraševal. Pokazalo se je, da se lažeta, ker je vsak drugače tožil. Zato ju je ljudstvo kamenjalo.

Na vrhunec časti in slave pa sta dvignila sv. čistost Jezus in Marija. Sin božji, ki je gotovo cenil vse najlepše in najblažje, si je izbral v mater najsvetejšo devico, katero imenujemo „kraljico devic“ in „mater brez mladeža“, katera niti sence greha ni imela na sebi. Sv. pismo pravi, da se je Marija prestrašila, ko jej je angel Gabriel prinesel veselo oznanilo, da je ona izbrana v mater Boga samega. Angel jo je nagovoril: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj!* Zaradi tega veličastnega pozdravila, katerega so nebesa sama poslala, se Marija ni še prestrašila; a zbegale so jo besede, katere je angel dalje govoril rekoč: *Blažena si med ženami!* Mislila si je Marija: Kako neki to, da me poslanec z nebes imenuje „ženo“, ko sem vendar Bogu obljubila, da ná veke ostanem devica. In še le potem, ko jej angel reče: *Ne boj se Marija! Glej milost si našla pri Bogu!* — ko jej pove, da postane sicer mati božja, a s tem svojega devištva ne izgubi, še le potem je rekla: *Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!*

Glejte, kristjani, Marija je tako visoko cenila deviško svojo čast, da bi rajše nikoli ne bila niti mati božja, ako bi morala s tem zgubiti ta svoj zaklad. In ravno zaradi te svoje čednosti

je ona v nebesih in na zemlji povzdignjena nad vse stvari, celo nad angelske kore. Za Kristusom je ni stvari, ki bi nam v različnih podobah tolikokrat stopala pred oči, kakor ravno bl. Devica Marija. In zakaj se nam vsaka Marijina podoba tako hitro prikupi? Zato ker vidimo v njej takorekoč vtelešeno najlepšo čednost, ki more človeka dičiti in krasiti, — sv. čistost!

Ta čednost povzdigne človeka nad angele. Angeli so sicer čisti duhovi, celo telesa nimajo, a odkar je bilo nekaj njih tovarišev zaradi napuha zavrženih, ne morejo več grešiti. Človek pa je, eden kakor drugi, potomec Adamov, torej v grehah spočet in rojen in celo svoje življenje neprestano med ljutimi viharji, ki ga skušajo vkončati in požreti. Zato pa, ako se človek ohrani v nedolžnosti, kljub vsem nevarnostim, ki mu žugajo, v tem nadvlada v nekem oziru celo angele same. Nedolžnost je ona čednost, ki človeka celo med drugimi ljudmi nekako skrivnostno povzdigne in poveliča. Zakaj so mali otroci tako ljubeznivi in prikupljivi? Zato ker vse njih bitje nehote in nevede diha nekako nadnaravno moč, ki človeka kar omami in nase potegne. Celó oni ljudje, ki so to čednost že davno izgubili in je morda niti več nimajo, celo oni imajo pred čistim, nedolžnim človekom nekak strah, ki jih časih kar vklene, in neko spoštovanje, katerega ne morejo zatajiti, da celo nekako ljubezen, katere si niti sami ne vedo prav raztolmačiti. In kako radi slišijo celo popačeni ljudje, ako jih imajo ljudje za nedolžne.

Ko se je Jezus po svojem častitljivem vstajenju prikazal apostolom, ga je spolznel najprej sv. Janez evangelist. Sv. Hieronim pove vzrok, ko pravi: „Virgo Joannes cognovit virginem Christum“, „deviški Janez je spoznal deviškega Kristusa“. Sveti Janez je spoznal Kristusa, ker mu je bil v devištvu najbolj podoban.

Ko pa je Kristus najlepši vzgled čistosti in ž njim vred njegova deviška mati Marija, zato ni čuda, da so se vsi pravi kristjani v vseh časih predvsem prizadevali, da bi si ohranili čisto, nedolžno srce. Takoj v prvih časih krščanstva, ko so se kristjani preganjali z vsemi silami, je dalo neštevilno mladeničev in devic rajše svoje življenje, nego da bi zgubili svojo nedolžnost. To so storile n. pr. sveta Neža, sv. Agata, sv. Barbara, sv. Evfemija i. dr. Ko je sv. Uršula z 11000 devicami potovala iz Angleškega v sveto deželo, so jih napadli pri Kolinu na Nemškem divji Huni. Ko so videle, da se ne morejo rešiti, so se zagnale

srčno v vojsko, da so vse brez izjeme za sv. čistost in svojo vero, za svojega nebeškega ženina kri prelile.

Sv. Ambrož pripoveduje o sv. Pelagiji, ki je bila šele 15 let stara, da so prišli po njo nekdanji surovi vojaki, da bi jo peljali pred sodišče. Ona poprosi, naj počakajo vsaj toliko, da se lepše obleče. Res hiti v gornje sobe, opravi se v najlepša oblečila in potem stopi na streho, se spusti doli, da na mestu mrtva obleži. Rajše si je izvolila smrt, kakor pa zapravila svojo čistost.

Na Angleškem so nekdanji napadli divji Normani samostan. Prednica sv. Eba stopi srčno pred svoje tovarišice, navdušuje jih k stanovitnosti ter prosi, naj vse njo posnemajo. Nato vzame v roko nož, odreže si nos in si obraz ves razreže tako, da jo je bilo strašno gledati. Redovnice vse brez izjeme storé ravno tisto in kar skušajo se, katera se hujske razmesari. Komaj to izvrše, pridero vojaki v samostan in ko vidijo, kaj se je zgodilo, zažgo samostan, v katerem vse redovnice zgore.

Kdo ne bi občudoval takih in enakih krščanskih junakinj, ki so rajše vse, tudi življenje dale, kakor pa zgubile nebeškega svojega ženina. Iz tega lahko uvidimo, kako se nam je boriti z vsemi silami za ta dragoceni biser, kateri, enkrat zgubljen, se ne more najti nikoli več.

Razni so pripomočki, da si ga ohranimo. Predvsem je treba varovati se slabih tovarišij, potem zatirati v sebi vsako hudo nagnenje, kakor hitro se zasledi, treba je mnogo moliti za to čednost, priporočevati se Materi božji, svetnikom in svetnicam, ki so nam v tem poseben vzgled, treba je pomisliti večkrat na božjo vsegavednost in vsegapičučnost, dobro je večkrat prijemati sv. zakramente, pečati se vedno s kakim delom, ker satan skuša le lenuha, in sploh se je treba varovati vsake priložnosti, ki bi vtegnila biti v izpodtiko.

Toda, ljubi moji, koliko se ravno v tem oziru greši! Koliko jih je, ki se nikakor ne ogibljejo slabe tovarišije, temveč jo celo iščejo, ki pri vsaki najmanjši priložnosti napeljejo pogovor na reči, o katerih pravi apostol Pavel, da se med kristjani niti imenovati ne smejo. Koliko nedolžnih duš se s tem pohujša in pogubi!

Marsikdo se izgovarja, češ, zdaj moramo živeti, dokler smo še mladi, pokoro bomo že na starost delali. Mnogo jih je že tako govorilo, a gotovo se je pozneje vsakdo kesal, kesal se je, ko je bilo prepozno. Kaj pomaga jokati, zdihovati in tarnati na stara leta, v mladih letih bi bilo treba bolj pametno živeti in ubogati poštene ljudi. Sicer pride kesanje in kazen po vsakem

grehu, a tako zgodaj, tako hitro in tako britko ne pride po nobenem grehu, kakor ravno po onem, kateri je nasproten najlepši čednosti — čistosti.

Bog je rekel, da le čisti bodo Boga gledali, in da nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo. Torej taki grešniki so iz nebes naravnost izključeni; in čeprav se spokore, v nebesih one slave gotovo ne bodo uživali, kakršno bodo uživali vse čiste in nedolžne duše.

A ne samo na onem svetu, že na tem svetu se to bridko kaznuje. Pride bolezen, pride sramota, pride zapuščenost od vsega sveta. In zakaj vse to? Zaradi lahkomiselnosti in neubogljivosti!

Ako primerjamo takega grešnika ali grešnico, ki nima nikjer pokoja, nikoli veselja, ki se boji ljudem pogledati v obraz, z nedolžnim človekom, ki je vedno miren, vedno zadovoljen in vesel vedno prijazen in ljubezniv, oh kaka velikanska razlika! Že po vnanjem se kaže tako očitno, kaj šele v notranjem! Da čisti, nedolžni ljudje so res pravi angeli v človeški podobi, ki se kakor nekaki duhovi premikajo tu na zemlji, katere svet mora le občudovati in poveličevati.

Blagor človeku, ki ima ta dragocen zaklad v svojem srcu, naj je še tako reven sicer, njegovega zaklada ne odtehta nobena dragocenost. Toda ta zaklad je le nekaka majhna predpodoba onega zaklada, katerega bo dosegel prav gotovo v srečni večnosti, ker tam bo Bog sam njegov delež in zaklad. Njim namreč veljajo besede Kristusove: *Blagor jim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali.* Amen. † J. Benkovič.

Tretja adventna nedelja.

Tolažilni nauki po opravljeni spovedi.

I.

Pripravite pot Gospodovo.
Jan. 1, 23.

Delajte pokoro; pripravite pot Gospodu! s temi besedami je opominjal sv. Janez Krstnik judovsko ljudstvo, naj se pripravi na prihod svojega toliko zaželjnega Odrešenika. *Delajte pokoro, pripravite pot Gospodu!* tako kliče tudi nam sv. Cerkev v adventnem času. In res! Delali smo pokoro; vsako leto smo

poslušali ta glas sv. Cerkve; obilo molitev je odšlo v nebesa, obilo skrivnega zatajevanja se je zgodilo, obilo se je zadostovalo za grehe; tudi letos skušamo nadaljevati započeto delo, se ohraniti v milosti božji in tako pričakati spomin rojstva svojega Odrešenika.

Ali, predragi, nekaj gotovo marsikomu teži še vest. Opravil je, kolikor je bilo v njegovi moči, dobro spoved, sklenil je, da bo pričel drugačno življenje, tudi se drži tega sklepa, storil je — kratko — vse, kar je potrebno za odpuščenje grehov, vendar vesti še ni umiril. Bil je pač miren par dni po spovedi, a zdaj mu dan za dnem prihajajo na misel njegovi prejšnji grehi, prejšnje spovedi, in to dvoje mu dela najhujše težave. Domišlja si 1) moji grehi so preveliki, da bi mi jih Bog odpustil 2) kaj, če so bile moje prejšnje spovedi neveljavne.

In ker si ne zna marsikdo odgovoriti na te dvome, ker marsikdo radi tega prične opuščati molitev, prejem sv. zakramentov in obupa celo nad možnostjo svojega zveličanja, zato bi vam z božjo pomočjo danes jaz rad to pojasnil, in sicer hočem odgovoriti danes samo na prvi dvom: Moji grehi so preveliki in preveč jih je, da bi mi jih bil Bog mogel odpustiti. (Prihodnjo nedeljo pa bom skušal pomiriti tiste, ki brez vzroka — pravim brez vzroka — dvomijo nad veljavnostjo svojih prejšnjih spovedi.)

I. Ko je nekoč sv. Katarina Sienska molila in objokovala svoje grehe, todaj jo prične naenkrat strašiti misel, kaj, če so moji grehi preveliki in če jih je preveč in mi jih Bog ni odpustil. In Gospod potolaži svojo zvesto služabnico in ji pravi: „Grešniki, ki so obupali nad mojim usmiljenjem, me hudo žalijo; dà, to me boli hujše kakor vsi grehi, ki so jih kdaj storili; zakaj kdor obupa nad mojim usmiljenjem, ta pravi, da nisem neskončno usmiljen, in me tako zasmehuje. On sodi po svojih napačnih mislih, da so njegovi grehi večji, nego moje usmiljenje, zato pa je takemu obupanemu grešniku tudi žal le zato, ker je za večno izgubljen, ne pa zato, ker je mene razžalil. Ne zaradi krivice, ki jo je meni storil, marveč zaradi nesreče, ki njemu samemu žuga, je tako otožen in pčbit. — Če bi mu pa bilo v resnici žal, ker je mene razžalil, bi se gotovo tudi spomnil mojega usmiljenja, pričel bi iznova upati in bi se prepričal, da je moje usmiljenje neskončno, večje kakor vsi grehi vsega

sveta.“ In glej, te besede skesano Katarino čisto pomiré. O, da bi pomirile tudi vas!

Marsikoga straši misel in težko mu je pri srcu, ker je storil ta ali oni greh. Jaz pa pravim: „Morebiti to, kar si storil ali opustil, ni bil niti greh in vsaj velik, smrtni greh ne!“ — Da je kaj smrtni greh, se zahteva:

1. Da je stvar, v kateri se je kdo pregrešil, res velika, važna, prepovedana po božji ali cerkveni zapovedi; važna ali sama na sebi, ali zaradi okoliščin ali nasledkov.

2. Je moral tisti, ki je kaj storil, tudi vedeti, da je stvar važna, prepovedana ali zapovedana pod smrtnim grehom.

3. Je zato treba tudi proste volje, privoljenja v to, kar je kdo spoznal za smrtni greh.

Ako torej pri kakem prestopku ni enega ali drugega teh znamenj, ali celo nobenega ne, je bil kvečemu mali greh, morebiti celo noben greh, nikakor pa ne smrtni. — Vprašajte torej zaupno pri svojem spovedniku in odkrijte mu svoje dvome radi grehov, ki ste jih storili morda v otročjih letih, ko še niste vedeli, da je kaj greh, ali po nesreči ali prisiljeni v velikem strahu itd. in velikrat bo lahko odgovoril: „Kar si takrat mislil, storil, govoril, opustil, ni bilo smrtni greh!“

Če pa je to, kar se je zgodilo, morebiti celo ponavljalo leta in leta, res hudo žaljenje božje, vredno večnega pogubljenja: pa tudi zato ne obupati, ne izgubiti zaupanja in poguma. Zakaj spomin na preteklost — če smo vse poravnali, kolikor je bilo v naši moči — je milost božja, kadar nam vzbuja nad grehi kesanje, ponižnost, zaupanje na Boga; je pa samo skušnjava, kadar nam vzbuja strah, obup, nezaupanje. Zato pravi sv. Krizostom: „Nobena puščica hudobnega duha ni tako ostra kakor ravno obupanje; zato mu mi napravimo večje veselje, če obupamo, kakor pa če grešimo drugače.“

Naj so bili torej grehi še tako ostudni, naj so bili tudi brez števila, to naj vas ne plaši, marveč imajte zaupanje v Boga, v njegovo usmiljenje! On je sicer strog sodnik, a je tudi dober oče, ki je pripravljen vsekdar odpustiti in prizanesti, ki kaže svojo vsegamogočnost najbolj z odpuščanjem in prizanašanjem, čegar največje veselje je, če more odpustiti.

Ali nam ni on obljubil in nas zagotovil, da se ne bo spominjal nobenega greha, samó če se grešnik spokori, in da bodo grehi beli kakor sneg, če so tudi bili rdeči kot škrlat, in naj

bodo grehi tudi neštevilni kot je peska ob bregu morja. Gospod se nas usmili rad vseh, ker je neskončno usmiljen, in pregleda pregrehe ljudi, on prizanese vsem, ker ljubi naše duše. Če prideta torej božje usmiljenje in božja pravičnost v nasprotje, tedaj se mora pravičnost umakniti in božje usmiljenje zmaga. Kaka tolažba za nas grešnike!

Ako pa je tvoja duša ob spominu na prejšnje grehe nemirna, žalostna in potrta, tedaj se spomni včlovečenja Sinu božjega. *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da se noben, ki vanj veruje, ne pogubi, ampak ima večno življenje. Zakaj Bog ni poslal svojega Sina na svet, da bi bil svet sojen po njem, ampak da se zveliča. Kakor resnično živim, pravi Gospod, jaz nočem smrti grešnika, marveč da se spokori in živi.*

Pojdite samo k jaslcam nedolžnega, jokajočega božjega deteta in govorite ž njim, kakor je govoril sv. Hieronim: „Dejal sem k detetu Jezusu: Nekaj ti moram podariti, drugače skoprnim od ljubezni.“ In dete je odgovorilo: „Če mi že hočeš kaj podariti, daj mi svoje grehe, svojo nemirno vest in svoje večno pogubljenje.“

Glejte nadalje Sinu božjega na njegovem križevem potu, vzdignite svoje oči na sv. križ, ko kliče: *Oče, odpusti jim!*

In glejte križanega samega! Glejte njegove rane, njegovo kri in smrt; vse govori, da noče smrti grešnikove. In ne pozabite na obilne milosti, ki nam jih je zaslužil Jezus s svojim trpljenjem in svojo smrtjo. In zato pravi sv. Ambrož: „Veliko več, nego smo mi zaslužili, je zaslužil sin božji, dâ, toliko več, kolikor je kapljica proti neizmernemu morju. — In zato ne reci: „Grešil sem, kaj mi je početi; izgubljen sem, kam naj se denem?“ Imaš ga zdravnika, ki je močnejši kakor tvoja bolezen, ki te more ozdraviti in tudi hoče. Dokler je torej še danes, ne obupaj, marveč misli na njegovo dobroto; zakaj imamo ga Gospoda, ki želi edino le to, da mi, kakor hitro smo bili nesrečni, da smo pali v greh, ne obupamo, marveč se obrnemo od greha in se spreobrnemo. In če smo mi pripravljeni, se spokoriti, je tudi on pripravljen odpustiti.“

In brezštevilni zgledi nam potrjujejo resnico, da je usmiljenje božje večje nego človeški grehi. Kakšen grešnik je bil pač desni razbojnik. Papež Leon pravi, da je bil obcestni tolovaj, ki je napadal popotnike; Gregorij in Evlogij pa pravita,

da je umoril svojega brata, in Krizostom pravi, da je bil grešnik, ki je imel vest s tisoči in tisoči hudobij obteženo. Toda ko je ponižen in skesan dejal samo besede: *Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo*, mu je umirajoči Zveličar takoj dejal tolažilne besede: *Še danes boš z menoj v raj!*

Peter je grešil, hudo grešil, ker je trikrat zatajil svojega Boga in Zveličarja. In vendar je Gospod po svojem vstajenju tako ljubeznivo ž njim ravnal; da, postavil ga je nad vse učence, imenoval ga je za svojega namestnika, vidnega poglavarja v sveti Cerkvi. Vprašal ga je samo, če ga ljubi, in komaj je Peter to potrdil, je bilo že vse pozabljeno, vse odpuščeno.

Magdalena je bila zelo razvpita očitna grešnica. Toda ko pade skesana k nogam Gospodovim, zasliši besede: *Tvoji grehi so ti odpuščeni!* In odpustil ji je vse grehe njene mladosti in odslej naprej je hodila z njegovo deviško materjo, bila priča njegove smrti in vstajenja in zdaj je v nebesih.

In če se spomnimo sv. Avguština, ki je 32 let preživel v zmoti in grehah in sam o sebi piše: „Kako hudoben sem bil in kako hudobna moja dela in če ne dela, pa besede; in če ne besede, gotovo volja. Obupati bi bil moral zavoljo svojih grehov, če bi ne bila tvoja Beseda, o Bog, meso postala in med nami prebivala. Toda zdaj si ne upam niti dvomiti, kaj še le obupati!“

In zato pravi sv. Krizostom: „O veliko usmiljenje! Ko je ležal ves svet v grehah, je poslal ta, ki je bil neskončno razžaljen, neskončno odrešenje, zato naj prihodnje nihče ne obupa.“

Si goljuf, spomni se cestinarja; če si nečistnik, misli na Magdaleno; če si morivec, spomni se skesanega desnega razbojnika na križu; če si preklinjal Boga, misli na Pavla.

Zato proč s praznim strahom radi storjenih grehov, če ste storili to, kar ste mogli, če ste se odkritosrčno in natančno spovedali in dobili odvezo od njega, ki mu je dejal Jezus: *Prejmi sv. Duha; komur boš grehe odpustil, so mu odpuščeni; — kar boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih!* Amen.

† Ant. Lombar.

Četrta adventna nedelja.

1. O skrbi za zveličanje.

Glas vpijočega v puščavi: „Pripravite pot Gospodu, ravne storite njegove steze!“
Luk. 3, 4.

Janez Krstnik je svoj čas ljudi klical k pokori: klical, naj pripravijo pot Gospodu, naj ravne store njegove steze: naj napolnijo vsako dolino, naj znižajo vsak hrib in grič, in kar je krivo, naj bo ravno, da bo našel Gospod, ko pride, gladka pota. Tako bo videlo vse ljudstvo zveličanje božje. Kristjani! Ali je morebiti Janez govoril le svojim vrstnikom? Ali ne veljajo tudi nam te besede, da moramo, ako hočemo doseči zveličanje, odstraniti vse, kar bi oviralo Gospoda k nam priti v zveličanju in spopolniti vse, kar nam manjka v dosego istega cilja? Gotovo. Kaj pa je tisto, kar ovira Jezusa na potu k nam? Ali ne morebiti greh? In kaj je tisto, kar moramo izpopolniti v svojem življenju? Ali ne dobra dela? Da, skrb, greha se znebiti in zaslужenja nabrati, to je tisto sredstvo, s katerim takorekoč hribe znižujemo in doline napolnjujemo, s katerim pripravljamo pot Gospodu. Skrb za zveličanje svoje duše je človeku neobhodno potrebna; zakaj če človek nič ne skrbi za svojo dušo, mu Bog zveličanja ne more dati, pa tudi noče dati. To nam dokazuje sv. evangelij; na mnogih krajih beremo, kako je Jezus opominjal in priganjal ljudi k skrbi za zveličanje: spomnite se le prilike o pametnih in nespametnih devicah, ali one o lenem hlapcu, ki je talent zakopal, ali o bogatinu, ki je le za telo skrbel, na dušo pa pozabil, ki pa jo je Bog še tisto noč terjal od njega. Tudi apostoli uče isto v svojih apostolskih pismih.

Saj človek ni za ta svet ustvarjen, ampak za večnost: tukaj nimamo stanovitnega mesta, ampak prihodnjega iščemo. Nihče pa ne ve, kedaj bo moral oditi na to prihodnje mesto. Zato pravi Gospod, da moramo vedno čuti in pripravljeni biti, da nas Bog ne zaloti nepripravljenih, nevrednih nebes. Skrbeti moramo tedaj na vso moč za svojo dušo. Zakaj od te skrbi zavisi, kakšna bo naša večnost, srečna ali nesrečna. Ta skrb pa je dvojna, kako sam že pripomnil: skrb greha se znebiti ali varovati in skrb, zaslужenja nabrati si za nebesa. Bog nam ne more dati nebes, če ne skrbimo z vso močjo, da se varu-

jemo greha, in Bog nam noče dati nebes, ako ne skrbimo za dobra dela.

I. Rekel sem, da moramo skrbeti, da se ognemo grehu, vsaj smrtnemu, ker drugače nam Bog ne more dati nebes.

Greh, vsled katerega nam Bog ne more dati nebes, imenujemo smrtni greh, dasiravno seveda tudi z malim grehom ni mogoče priti v nebo, pa tega se človek očisti v vicah. Za smrtni greh pa po smrti ni več odpuščenja, ker je čas pokore že minil. Trenutek, ko mine čas pokore, je za vsacega od nas od Boga že že naprej odločen: to je gotovo; ni pa gotovo, kedaj bo prišel ta trenutek. Glejte odtod izhaja dolžnost skrbeti, da se človek znebi greha, kakor najhitreje more, ker ni gotov, kedaj bo Gospod prišel; sam nam je resno rekel: *Čujte in molite, ker ne veste ne dneva ne ure, kdaj pride Gospod; zakaj prišel bo ko tat, nenadoma, nepričakovano.* Gorje nam, ako nas najde nepripravljene v stanu smrtnega greha, ker na onem svetu ni odpuščenja; in ker ni odpuščenja, tudi ni zveličanja. Kako nespametno je tedaj odlašati s pravo pokoro! Kako nespametno je iz lahkomišljenosti naprej živeti v smrtnem grehu! Gospod je rekel, da ne vemo ne dneva ne ure, kdaj bo prišel. Sedaj pa vzemimo kristjana, ki odlaša s pokoro, ki skrb očiščenja svoje duše odlaša od dne do dne, od adventa do Velike noči, od Velike noči do adventa ali pa celo na stara leta; kaj naj rečem o takem človeku, ki ne ve ure, kdaj pride Gospod, pa živi vseeno lahkomišljeno. On dela Boga naravnost za lažnika: on taji božjo resničnost, ki mu pravi: Čuj, ker ne veš ure svoje smrti; taji pa jo v dejanju, ker živi, kakor bi njemu ne veljale te besede.

Kristijan! ki si še v stanu smrtnega greha, kako si upaš zvečer iti brez skrbi spat, ker ne veš, je-li se morebiti ne boš prebudil pred Sodnikom, ki te obsodi v pekel? Ali kako moreš zjutraj s smrtnim grehom začeti dan, ne da bi vedel, je-li včakaš večera? Kako moreš odlašati in reči: zadnji dan pred Božičem, na Ime Jezusovo, na Svečnico, na sv. Jožefa i. t. d. hočem iti k spovedi? Kristijan, kako moreš reči: Za spoved je še zmerom čas, dalje, ko se odloži, bolje je? Kristijan! Kako se to vjema s tvojo vero, s tvojim krščanstvom, ki te uči: *Čujte, ker ne veste dneva, kdaj Gospod pride?* In ako te Gospod dobi nepripravljene, ne bo ti mogel dati nebes, ker ti jih ne bo smel. Samemu sebi bi nasprotoval, nehal bi resnični, pravični Bog biti,

ki bi s teboj napravil izjemo in bi te vkljub tvojemu stanu v smrtnem grehu vzel k sebi. *Bog tudi angelom, ki so grešili, ni zanesel, temveč jih je s peklenškimi vrvmi v brezdno potegnil in jih v trpljenje izdal, da se sodbi prihanijo!* pravi sv. Peter (II. 2. 4.)

Ako pa Gospod ne dela izjeme in ako tebe ravno tako lahko nenadoma pokliče s sveta, kakor je že marsikoga, kristjan, ali ne spoznaš, da je tvoja dolžnost greha se iznebiti, greha se varovati? O hiti še danes k božjemu namestniku skázat se, pokazat mu, dušne gobe, prosit ga, naj jih v imenu Jezusovem ozdravi, naj ti v njegovem imenu reče: *Zaupaj sin, zaupaj hči, tvoji grehi so ti odpuščeni!* O nikakor se ne moreš z mrtvoudnim, ki je v Betzajdi pri čudežnem studencu ležal, izgovarjati: *Gospod, nimam človeka, ki bi me dejal v vodo, kadar jo giblje božji angel;* ne moreš se izgovarjati, da ni prilike spovedati se, ko ti spovedniki radi postrežejo, ako le prideš s pravim namenom, zadostno pripravljen, skesan in s trdnim sklepom, z božjo pomočjo greha se zanaprej kar največ mogoče varovati. Kristjan! Bliža se konec adventa, morebiti pa tudi tvojega življenja: skrbi, da te sodba ne zaloti nepripravljenega, v stanu smrtnega greha, ker svojemu sovražniku Bog ne more dovoliti, da bi prebival pri njem, ker mu ne more dati nebes.

II. Skrb za to, da se znebimo greha, ki smo ga storili in se ga zanaprej varujemo, nam je tako potrebna, da nam Bog brez nje ne more dati nebes. Pa to še ni zadosti. Kaj še manjka? Kakor bi imeli takega človeka za neumnega, ki bi prišel h kakemu gospodarju, prosit, naj ga vzame v stanovanje samo zaradi tega, ker je pošten človek, dasiravno nima, s čim bi plačeval najemščino, ravno tako nespametno bi ravnal tisti kristjan, kt bi se sicer varoval greha, ne prizadeval bi si pa za denar, s katerim se nebesa kupijo, namreč za dobra dela, za zasluženje.

Brez zasluženja nam Bog noče dati nebes. Skrbeti moramo tedaj tudi za dobra dela.

Nebesa si moramo zaslužiti, nebesa so po božji volji plačilo za dobra dela. To nas uči Jezus sam v svojih prilikah. Primerja namreč Gospod nebeško kraljestvo *ženitnini*. Kdor po zgledu pametnih devic prinese seboj svetilnico polno olja zasluženja, tisti sme z Gospodom na nebeško ženitnino, kdor pa pride brez tega olja, brez dobrih del, temu bo rekel Gospod: „Ne poznam te, pojdi, odkoder si prišel“. Nebeško kraljestvo primerja Jezus v *nogradu*, in kdo dobi plačilo zvečer? Tisti,

ki je pridno delal v vinogradu, ki je v življenju skrbel za dobra dela.

ln ko govori Gospod o poslednji sodbi, pravi izvoljenim: *Pridite izvoljeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil in ste mi dali jesti . . .* ln zopet pravi: *Nebeško kraljestvo silo trpi . . .* Kakor je Jezus vedno učil, da brez zasluženja ni mogoče priti v nebesa, ravno tako uče tudi njegovi apostoli.

Sv. Pavel imenuje zveličanje *krono pravice*, t. j. plačilo za krščansko pravičnost, krščanska pravičnost pa obstoji v veri in dobrih delih.

Sv. Peter naravnost pravi: *Zatega voljo, bratje, prizadevajte si bolj in bolj, da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite: zakaj tako vam bo obilno dano, da pojdete v večno kraljestvo Gospoda našega in Zveličarja Jezusa Kristusa!* (2. Pet. 1, 10). To se pravi z drugimi besedami: „Bratje, vem sicer, da ste k zveličanju poklicani, pa poklican biti ni še vse: da si zagotovite zveličanje, prizadevajte si za dobra dela!“

Ali naj vam še razlagam, kaka dobra dela misli sv. Peter? Saj sami veste, da je vsak čas, vsak kraj, vsak stan, vsako opravilo, vsaka priložnost pripravna, dobra dela opravljati, zasluženje si nabirati.

Ako ste zdravi, zahvalite Boga za to in delajte pridno po svojem stanu; ako ste bolni, vdajte se v potrpežljivosti božji volji; ako ste srečni, bodite Bogu hvaležni za srečo; ako vas obišče nesreča, sprejmite jo radovoljno v pokoro za svoje grehe, ako vas kdo razžali, odpustite mu zavoljo Boga; ako vam hudo stori, povrnite mu z dobrim, ako ste revni, bodite s stanom zadovoljni, ako imate kaj, delite tudi drugim. Da še več: tudi taka dela, ki sama na sebi niso ne dobra, ne slaba, lahko spreminite v zlat denar, s katerim se nebesa kupujejo: mislim jed, pijačo, spanje, raznovrstna stanovska opravila: posvetite jih z dobrim namenom precej zjutraj Bogu, in zasluženje vam bodo prinesla.

Reci kristjan precej zjutraj: „O gospod, glej me preprostelega kmeta, rokodelca, posla, obrtnika: poslal si me v stan, v katerem te ne morem dosti častiti z molitvijo. Sprejmi namesto nje tale dobri namen: danes hočem vsa svoja opravila izvrševati v tvojo čast, zato ti jih že naprej darujem, obrni mi jih v zveličanje!“

Glejte, tako ima vsak kristjan obilno priložnosti, dobra dela opravljati, nabirati si ž njimi zasluženje za nebesa. O, ne opustimo tacihi priložnosti, dalajmo pridno, dokler je dan, dokler živimo, ker pride noč, ko ne bomo mogli več delati, po smrti ni več časa nabirati si zakladov za nebesa: če si jih ne bomo nabrali na tem svetu, bomo enkrat zastonj trkali na nebeška vrata. Gospod jih nam ne bo hotel odpreti, nam ne bo hotel dati prostora v nebesih. *Vera brez dobrih del je mrtva!* pravi sv. Jakob. Življenje brez zasluženja je svetilnica brez olja, je luč brez svetlobe, je solnce brez gorkote.

K sklepu ponavljam še enkrat glavno misel svojega govora: Brez skrbi za zveličanje ni zveličanja; ako ne boš skrbel, da se čim prej znebiš greha in se ga zanaprej kar največ mogoče varuješ, ti Bog ne bo mogel dati nebes: ako pa si ne boš nabral zakladov za nebesa z dobrimi deli, tudi ne prideš v nebesa, ker ti jih Bog ne bo hotel dati: nebesa so namreč plačilo za dobra dela.

Skrbimo torej vsi skupaj za to dvojje, da nas Bog ne najde nepripravljenih, kadar pride: skrbimo, da bodo tudi o nas veljale njegove besede: *Blagor tistemu hlapcu, katerega gospod, kadar pride, najde tako delati! Res, povem vam, čez vse svoje premoženje ga bo postavil!* (Luk. 12. 43.) Amen! P. J.

2. Tolažilni nauki po opravljeni spovedi.

II.

Prpravite pot Gospodu.

Jan. 1, 23.

Zadnjo nedeljo sem govoril o tistih, ki govore: „Mojih grehov je preveč in preveliki so, da bi mi jih mogel Bog odpustiti.“ Posneli ste lahko iz govora nauk, da ga ni greha, ki bi ga Bog ne mogel odpustiti, da ga tudi ni greha, ki bi ga Bog ne hotel odpustiti, ker je neskončno usmiljen, samo eno je je treba storiti, spovedati se, obžalovati svoj greh in trdno skleniti, da se bomo v prihodnje z božjo pomočjo varovali vsaj vsakega smrtnega greha. — Obljubil pa sem zadnjič, da hočem danes odgovoriti še tistim, ki jih plaši vest, češ, tvoje spovedi so bile neveljavne.

Brez dvoma so tudi nekatere spovedi neveljavne; brez dvoma so mnogi ljudje spokorniki le po imenu, v resnici so pa vse kaj drugega. Kdor je o verskih resnicah, krščanski pravičnosti, posebno pa o dolžnostih svojega stanu po lastnem zadolženju slabo ali nič poučen, in v tej kaznivi nevednosti lahko mišljeno dalje živi, vrhu tega še svojo vest redkokdaj, površno ali celo nič ne izpraša, kako more tak opraviti dobro, veljavno spoved?

Kdor ne ve nič, kaj je pravo kesanje; kdor svojih grehov celo nič ne obžaluje, ali pa jih obžaluje, pa edino in samo zato, ker je prišel zavoljo greha v časno nesrečo, sramoto ali škodo, kako more tak opraviti dobro veljavno spoved? „To“, pravi sv. Avguštin, „ni nobeno spreobrnjenje, marveč prazno čenčanje, ker nosi v svojem srcu še vedno veselje do greha“

Kdor živi vedno naprej v svoji stari grešni navadi in mu ni čisto nič mar, da bi nastavil sekuro na korenino drevesa grešne navade; kdor ljubi nevarnost in nalašč išče priložnosti za greh, se noče spraviti s svojim sovražnikom, ne povrniti tujega blaga, ne popraviti storjene krivice in goljufije, kdor noče zapustiti svojih grešnih prijateljev, prijateljic, se noče ogniti nevarnim družčinam, kako naj tak opravi dobro veljavno spoved?

Kdor svojemu spovedniku tako hladno nekaj pripoveduje, kakor se je navadil v otročjih letih, in se ne meni, ali se je to zgodilo res ali ne, in išče nalašč spovednikov, ki morda slabo slišijo, kdor kak smrtni greh vedoma, nalašč zamolči, iz praznega strahu ali sramu ne pove števila; kdor da grehu nalašč lepo nedolžno ime, le kaj malega pove ali prav tiho itd., kako more opraviti dobro veljavno spoved?

Ah, moj Bog, so grešniki, ki jim mora spovednik žalosten reči: „Prijatelj, vse tvoje spovedi so tako in tako dolgo časa neveljavne, sv. obhajila božjeropna!“

Toda tudi taki ne smejo obupati, izgubiti poguma! Dokler pravimo še danes, toliko časa je še vedno čas milosti in odpuščenja, še vedno nam kliče neki notranji glas: „Grešnik, grešnica, spreobrne se nazaj k svojemu Bogu; vstani hitro in ne boj se, Gospod čaka nate in hoče, da se spokoriš in živiš!“ Tak nesrečnež naj gre k spovedniku, naj ga prosi, da mu pomaga, naj mu odkritosrčno odpre svoje z grehi omadežano srce, opravi

dolgo spoved, naj posluša spovednikove nauke, in uboga, kakor mu zapove. — Res je, pogreznil se je v brezno nesreče; zakrament sv. pokore, ki je mnogim dušam zdravilo, je bil zanj smrten strup po njegovi krivdi. Toda vse se še da popraviti, ali ne odlašati, zakaj kadar je polna mera grehov, je mera milosti in usmiljenja z ozirom na grešnika prazna in večno pogubljenje gotovo!

Ali, predragi, upajmo, da nismo opravljali takih nevrednih spovedi, saj poznamo svojo vero iz pouka šole, krščanskih nauk in smo pri prejemu sv. zakramenta imeli vsaj voljo storiti to, kar je za veljavnost potrebno; kar pa smo brez lastnega zadolženja zakrivili, nam je Bog spregledal.

„Toda,“ poreče kdo v strahu, „kaj, ker pa vselej padem nazaj v stari greh in sem še vedno stari človek!“ Seveda to bi ne smelo biti; Jezus kliče vsakemu spokorniku: *Pojdi in nikar več ne greši!* In sv. Ambrož pravi: „Pokoro storiti se pravi, storjeni greh objokovati in objokovanega ne več storiti.“ Ali, ah! Podobni smo šibkemu bičju, ki ga vsak veterc izkušnjav omaje; naše besede: rajši hočem vse, tudi smrt pretrpeti kakor še kedaj grešiti; trdno sklenem, Boga nič več ne razžaliti, so in ostanejo nepremišljene in zopet pademo nazaj v stari greh! Žalostno! Ali treba pripomniti, da so povračljivi, t. j. grešniki, ki zopet padejo nazaj v stari greh, dvojne vrste.

Nekateri padejo precej po opravljeni spovedi ali vsaj kmalu nato zopet v stare grehe, ker se nočejo ogniti grešni priložnosti, ker se predrzno podajo zopet v ravno iste nevarnosti, kjer so se ravnokar izgubili, nočejo poslušati nauk spovednikovih in tako hitro zopet prelomijo svoje obljube, kakor kralj Faraon, ki je za časa nadlog in stisk slovesno obljubil, da bo spustil Izraela, ko pa so šibe ponehale, pa ni bil zvest svoji obljubi in je dejal: „Ne bom spustil ljudstva!“ „Prav gotovo ne bom več storil, vse bom ubogal, kar mi ukazete“, tako obe-tajo v spovednici, ali ko so zunaj nje in so spovednika oguljufali za odvezo, pa govore: „Še bom šel tje, kaj bi rekli ljudje, ko bi zvedeli, da sem vrnil krivično blagó“ itd. in tako ostanejo stari grešniki; po spovedi prično tam, kjer so pred spovedjo jenjali in navadno so še slabši. — Ti sami hočejo stari greh, ga nalašč iščejo in žal jim je le takrat in zato, ker so morebiti pri ljudeh prišli v sramoto, ob dobro ime! Spovednika, ki jim je povedal resnico, zapuste, gredo k drugemu, tretjemu, golju-

fajo tako drugega za drugim; spoved in greh, greh in spoved se vrsti, dokler ne pridejo nazadnje do nesrečne misli: „Saj mi spoved nič ne koristi, ker greha ne morem in nočem pustiti.“ Nesrečnež, po pravici praviš, da ti spoved nič ne koristi, saj so vse tvoje spovedi le dolga vrsta božjih ropov! Toda vedi, da čas milosti tudi enkrat poteče. Tudi sv. pismo ne ve o takih grešnikih nič dobrega. Primerja jih človeku, ki je sezidal hišo in jo zopet podrl; človeku, ki se je umil z namenom, da bi se zopet umazal. Sv. Peter pa pravi, da so podobni psu, ki je jed izbljuval, pa jo zopet poje. In sv. očetje jih primerjajo bolniku, ki si nalašč zopet nakoplje bolezen, pri kateri je vedno manj upanja, da bi kedaj ozdrave! In zato pravi sv. Bernard: „Brat, ne bodi brez skrbi, če si enkrat milost in prijateljstvo božje izgubil, še manj pa, če si isto zopet nazaj dobil; zakaj če jo izgubiš drugič, tretjič, bogve, če je nisi zgubil za vselej?“

So pa drugič taki — in to bo menda v večini — ki padajo nazaj v stare grehe in slabosti, prenačljivosti, v hudih izkušnjavah, včasih tudi v zmoti. Toda ti ljubijo Boga, imajo resnično voljo, da se bodo poboljšali in tudi ubogajo svojega spovednika v vsem, kar jim je svetoval. In res, kakor hitro opazijo, da so padli, jim je žal, se kesajo in obnove svoje storjene sklepe. Taki so pač nesrečni, a ne hudobni, saj vendar celo pravični sedemkrat na dan pade. In ti ne smejo obupati in nikakor ne misliti, da so njihove spovedi neveljavne. Bog pač pripusti, da se tudi po spovedi še spodtaknemo, ali govoriti moramo s pobožnim Davidom: *Dobro je, o Gospod, za me, da si me ponižal, da spoznam boljše tvoje namene.* To nas mora storiti samo ponižne, ne pa obupne, ker s tem pridobi hudobni duh več, kakor če naredimo takoj po spovedi greh. Saj imamo zakrament sv. pokore, zdravilo, ki ga lahko jemljemo, kadar in kolikorkrat hočemo. — Če si stokrat grešil, naredi stokrat pokoro!

Nauki, katere sem vam povedal o sv. spovedi danes in pa zadnjič, naj vam bodo v tolažbo. Ako ste storili vse, ker je v vaši moči za dobro pripravo, ste opravili vredno spoved in deležni boste v obilnosti božičnega veselja, katerega vam kmalu prinese nebeško Dete. Amen.

† Ant. Lombar.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

1. Jezus življenje in luč sveta.

V njem je bilo življenje in življenje
je bilo luč ljudi. Jan. 1, 4.

In to naj vam bo znamenje: Našli bote Dete v plenice povito in v jasli položeno. Te besede je govoril pred 1906 leti angel ubogim pastirjem, ki so na livadah okoli Betlehema pasli svoje črede. — O čem neki naj bo to Dete pastirjem znamenje? O tem, ker je angel napovedal: Naznanjam vam veliko veselje, nocoj je prišel Sin božji na svet. — Kako gre to vkup: Sin božji in jasli, Sin božji v plenica! Torej to Dete v bornih jasliah je oni Mesija, katerega je Bog, obljubil, katerega so preroki že davno napovedovali, o katerem je rekel Izaija (40. 9.): Stopi na visoko goro, ki prinašaš veselo oznanilo za Sijon; povzdigni močno svoj glas, ki prinašaš veselo oznanilo za Jeruzalem; povzdigni svoj glas, ne boj se ničesar, reci mestom Judovim: Glejte, vaš Bog!

To ubogo Dete v jasliah betlehemskih, ako je opazujemo le s človeškimi očmi, ne zdi se nič drugega, nego vsi drugi otroci; le ta razlika je morda, da je to Dete še mnogo ubornejše prišlo na svet, nego marsikak zemski otrok. Namesto v pošteni hiši, vidimo ga v hlevu, namesto posteljice ima jasli in malo slame. Tako se začinja življenje onega, ki je pozneje rekel sam o sebi: *Lisice imajo svoje luknje in ptice pod nebom svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo.*

Ako pa opazujemo Dete z očmi, razsvetljenimi od sv. vere, vidimo mnogo več na tem otroku nego človeka. Spoznamo, da to Dete je oni, na katerega so čakali narodi, katerega je Izaija napovedal z besedami: *Glej, Devica bo spočela in Sina rodila, in njegovo ime se bode imenovalo Emanuel, t. j. Bog z nami.* — Kdo leži v hlevu, pa ga obenem nebeški duhovi slavé? Kdo se skriva na uborni slami, pa obenem nebesa razsvetljuje? Kdo je ta, ki je tako vzvišen in tako ponižen? tako vprašuje blaženi Ludovik Granaški in odgovarja: „Dete je po mesu, Dete v hlevu; a velik je v nebesih, kjer mu zvezde služijo in angeli prepevajo pesmi v njegovo slavo.“

V tem Detetu v jaslicah se je Bog sam na zemlji prikazal, Sin božji, ki je rekel: *Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je dal tudi Sinu, da ima sam v sebi življenje.* To življenje pa je bilo ebenem luč ljudi, kakor pravi sv. evangelist Janez v današnjem evangeliju. Premišljujmo danes to globoko versko resnico, namreč: 1. V Kristusu se je prikazalo življenje in 2. To življenje je bila luč ljudi.

I. Kristus, kot večni Sin božji ima življenje sam iz sebe, nobeden mu ga ni dal. Skrivnost presv. Trojice nas uči, da nobena izmed treh božjih oseb ni starejša ali mogočnejša nego druga, da so vse tri od vekomaj, enako mogočne, enako dobre, enako popolne.

Vse drugo pa, kar je zunaj troedinega Boga, ima življenje iz njega, ki je vir življenja. On je vse poklical v življenje iz nič samo s svojo besedo, kakor pravi sv. Janez v skr. raz. (4. 11.): *Vse stvari si ustvaril, o Bog, po tvoji volji so nastale.*

Gori na nebesu se sveti tisoč in tisoč zvezd, stare so, pa vedno nove in lepe; vsako noč razliva luna svojo milo luč na molčečo zemljo. Kdo je tisti, ki jih je ustvaril, kdo jim je določil tek? Kdo vsako leto spomladi zemljo zopet pokliče v življenje? Kdo pusti, da zori klasje poletu? Kdo ovenča drevesa z zelenjem in cvetjem? Kdo je ustvaril tebe, o človek, kdo te vzdržuje, da nisi še umrl? — Vse to dela ono dete v betlehemskelem hlevu, včlovečena beseda božja, zakaj sv. Janez piše: *V začetku je bila beseda, in beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila beseda. Vse je bilo po njej storjeno, in brez nje ni bilo nič storjenega, kar je storjenega. V njej je bilo življenje.* Ono Dete je torej začetnik vsega življenja, kar je zunaj njega.

A ne le naravno življenje nam je dal, temveč tudi nadnaravno, t. j. milost božjo. To je ono življenje, katero imenuje sv. Janez: *V njem je bilo življenje.* Kdor ima to dušno življenje, milost božjo, ta je prijatelj božji in otrok božje ljubezni in dedič nebeškega kraljestva.

Mi vsi, kristjani, smo zgubili to nadnaravno življenje po grehu prvega človeka. Bili smo dušno mrtvi, otroci satanovi, v oblasti njegovi, pregnani iz zemeljskega, še več: iz nebeškega raja. Nobeden, prav nobeden, niti kak človek, niti kak angel nas ni mogel rešiti. Gospod Bog sam je moral iztegniti svojo

vsemogočno roko, da nas je potegnil iz brezdna pregrehe, da nas je rešil kazni, da nam je dal svatovsko oblačilo za nebeško svatbo. Ko smo bili dušno mrtvi, nas je obudil v življenje. Zato pozdravlja opat Gnerik novorojeno božje Dete z besedami: „Kako sladko, kako milo je tvoje rojstvo, o božje Dete, ki prenavlja rojstvo vseh ljudi, zmanjšuje njih revo, njih ujetništvo pokončuje, njih dolžno pismo uničuje. Kdorkoli tebe sprejme, mu daš oblast, da postane otrok božji! Moj Gospod je hodil med kori angelov in je slišal njih sladki glas, ko so peli njemu v slavo. Jaz preubog pa sem ležal v blatu in jokal v žalosti; ni bilo upanja, da bi se rešil. On je bil v slavi, jaz v žalosti; on čudovit, jaz strahovit. In glej, nad čigar lepoto in veličastvom se angeli čudijo, je nagnil nebesa in prišel na svet. Očistil je zgubljenega, oblekel ga, trudil se zanj in ga izpustil rešenega vseh nadlog!“

V teh besedah imamo vsaj nekoliko opisano neskončno ljubezen in usmiljenje božje, ki je zapustil nebesa in njih veličastvo in se ni zbal niti jasli, niti trpljenja, niti križa, da bi nas vzbudil od dušne smrti v pravo življenje. Na to dobroto nas spominja današnji praznik, kako nam je Jezus podelil ne le telesno, temveč tudi dušno življenje — milost svojo!

II. V Kristusu je bilo življenje; življenje pa je bilo luč ljudi. Kakor je ustvaril naravno življenje človeku, tako mu je dal tudi naravno luč takoj v začetku, še predno so bile gore in je bil narejen zemlje krog. Toda evangelist ga ne imenuje zaradi tega luč sveta, temveč zato, ker je Kristus Gospod nad naravno luč sveta, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na ta svet. To luč imenujejo tudi oni preroki, ki govoré o obljubljenem Mesiju. Prerok Zaharija pravi (6. 12.): *Prišel bo mož; vzhod je njegovo ime! in Malahija: Vzšlo bo solnce pravice; zveličanje je pod njegovimi peroti!*

Kaj pa je ta luč?

Čim bolj se človek po grehu oddalji od Boga, tembolj zgubi pravo spoznanje božje, tem manj pozna Boga. Le poglejmo v staro zavezo. Ljudje so na pravega Boga popolno pozabili, celo pot k njemu so zgrešili zato, ker so padli v grehe. Edino judovsko ljudstvo je Bog izvolil, da je ohranilo pravo vero in upanje na obljubljenega Zveličarja. Vsi pa so *sedeli v temi in smrtni sencih*. Celó med judovskim ljudstvom, za katero je Bog tako zelo skrbel, so se začele mnoge grešne razvade.

Tema, dušna tema je bila čez vesoljni svet. Uresničile so se besede psalmistove: *Non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum*. Ko pa so se časi dopolnili, je stopil na svet Sin božji v sredo med sprijeni, v hudobije pogreznjeni svet. Revščina in zapuščenost na svetu je ganila nebeškega Očeta, da je poslal svojega lastnega Sina. Ta je podučeval ljudi, ta je kazal, kaj so njih dolžnosti. O njem pravi sv. Pavel (Hebr. 1. 1.): *Mnogokrat in na razne načine je Bog govoril našim očetom po prerokih; slednjič pa nam je govoril po Sinu, katerega je postavil kot dediča čez vse, po katerem je ustvaril ves svet, ki je odsvit njegovega veličastva in podoba njegovega bitja*. — Jezus ki je prišel na svet, je bil ona velika luč, ki je vzšla današnji dan, da prežene vso temo zmot. Največji, najslavnejši, najblažji možje iz paganstva n. pr. Aristotel, Sokrat, Platon itd. so se zastonj trudili, da bi spoznali s svojo pametjo pravega Boga in pravi svoj namen. A trudili so se zastonj, da bi postavili vsaj zapoved, katero naj bi spolnovali ljudje, da zadobe dušni mir. Ko so dolgo mislili in se trudili, da bi kaj pravega zadeli, so bili na koncu svojega preiskovanja komaj na pragu resnice. Svetišče resnice same pa se jim ni odprlo. V silni obupnosti so klicali nazadnje: „Ako Bog iz nebes ne pride, ne more se nam več pomagati...“ In prišel je Bog z nebes. Ljudstvo, živeče v temi greha, je zagledalo veliko luč, ki je potrdila to, kar so učile stare judovske bukve, in potrdila, izpopolnila, razširila, da so se tega nauka po- slej mogli vsi udeležiti. Svetila je velika luč v temi, *luč v razsvetljenje nevernikov in slavo ljudstva izraelskega*.

Ko smo že razsvetljeni od te nebeške luči sv. evangelija, ni nam treba več trepetati s pogani vred, da ne zapademo več-nemu pogubljenju, ni se nam bati, da smo v zmoti. Tudi nam Bog ni le več oster sodnik, ki zapoveduje in kaznuje; on je tudi dobri Bog. Z veseljem in zaupanjem smemo oči k nebesom povzdigovati in se ozirati tje, kakor v svojo pravo domovino, kjer naš oče prebiva in nas čaka. Prepričani smo, da bomo to dosegli, ako bomo živeli tako, kakor nas je učil Zveličar.

Razsvetljeni z lučjo sv. evangelija smemo smrti mirno, da celo z veseljem gledati v obraz. V zaupanju na zasluženje in obljube Jezusove smemo v smrtni uri vsi klicati s sv. Pavlom: *Smrt, kje je tvoje želo? Smrt, kje je tvoja zmaga?*

Oh, kako veličastna in tolažilna je ona luč, ki je prisijala v tej sveti noči! To je luč, ki razsvetljuje pot življenja, da ne

zaidemo z nje. — Kaj pa potem, ako ne hodimo po tej poti, čeprav nam ta luč sveti? Ako nočemo hoditi po tej poti, katero razsvetljuje ta nebeška luč, potem nam veljajo besede sv. evangelija: *Luč v temi sveti in tema je ni zapopadla . . . V svojo last je prišel, a njegovi ga niso sprejeli.* Gorje nam, ako te besede tudi nam veljajo.

Ravno tista luč, kristjani, ki je pred 1906 leti zasijala v betlehemskem hlevu, sije še dandanašnji svetlo in žarno v kato-liški cerkvi. Gospod Jesus je, ki v njej živi in dela. Njegova beseda je, ki se tukaj oznanuje, njegova milost se tukaj deli v sv. zakramentih. A božje besede mnogi ne slišijo, maše si pred njo ušesa, pripomočkov za zveličanje se mnogi ne poslužujejo, sv. zakramentov ne prejemajo. V teh dušah je temno kakor opolnoči. Kaj pomaga luč očesu, ako pa je oko slépo, ali pa ako nalašč miži?

A gorje tistemu, ki svoje oko tej nebeški luči navlašč za-
klepa. Zgodilo se mu bo, kar želi; ker na tem svetu noče videti nebeške luči, je tudi v večnosti ne bo videl; ostal bo v večni temi. O takih se sme reči: *Ljubili so temo bolj nego luč, ker njih dela so bila hudobna.* Solnce večne resnice bi bilo odkrilo njih madeže, ko bi šli za lučjo; a slepe sami sebe s tem, da pravijo, da luč sv. vere je tema, tisti, ki veruje je v temi. Toda slepci so in slepce vodijo; ako pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.

Tema zmot leži sedaj na zemlji, tema pregreh in spače-
nosti zavija v se milijone duš. Ni je moči, ki bi pregnala to temo, ni je luči, ki bi to premogla, razven ena luč to premore, to je Jezus sam. Kdor se hoče torej rešiti te teme zmot in greha, mora k Jezusu pribežati, njega se okleniti, njega ne zapustiti. Današnji dan obhajamo spomin onega trenutka, ko je ta luč prvokrat prisvetila na svet. Kdor je v temi greha, v noči zmot, poklekne naj pred jaslice, prosi naj božje Dete blagoslova in pomoči in dobil bo vse obilno. Zasvetil mu bo on kot prava luč in mu svetil ljubeznivo po poti celega življenja, svetil mu bo tudi v noči blažene smrti. Amen.

† J. Benkovič.

2. Kdo je to dete?

Kristus nam je rojen —
Pridite, molimo!
Molitev sv. cerkve.

Skrivnost božičnih praznikov — veselje nad Jezusovim rojstvom — se danes povsod: v cerkvi in domači hiši tako močno kaže, da ga ni treba še posebej opisavati in razlagati; temveč kar povabim vas s sv. Cerkvijo: *Kristus nam je rojen! Pridite, molimo!* Božični praznik so se izpolnile želje pravičnih v starem zakonu, ki so skozi 4000 let klicali: *Oblaki rosite ga, nebo daj nam pravičnega!* Zato: *Pridite, molimo!* Uresničile so se besede poganskega modrijana Sokrata: „Eden mora priti, ki nas bo učil resnico ter nam pokazal pot v srečno večnost.“ On je že prišel: *Kristus je rojen. Zato pridite, molimo!* Marija je celo svoje življenje molila, da naj Bog pošlje obljubljenega Odrešenika. Glejte! Njena molitev je uslišana. *Kristus nam je rojen. Pridite, molimo!* Tako nas kliče sv. Cerkev danes, pri sv. maši in v brevirju.

Predragi! Današnji dan je važen za celo človeštvo; važen za vsacega izmed nas; zato ga ne smemo prezreti. Vse oznanuje rojstvo Jezusovo: angeli pojo: *Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!* Pastirji ga gredo molit; prečudna zvezda pripelje tri modre iz jutrove dežele v betlehemeski hlev; o polnoči je slovesna sv. maša, kar sicer nikdar ni čez leto; vesele pesmi se razlegajo po cerkvah; polno lučič je prižganih; v krščanskih hišah so postavljene mične jaslice . . . vse, vse oznanuje rojstvo Jezusovo, zato naj tudi duhovnik govori svojemu ljudstvu o tem ljubeznivem božjem Detetu!

Predragi! Postavimo se v duhu nazaj za 1906 let; postavimo se duševno; živo si predočimo oni zapuščeni, raztrgani betlehemeski hlev! Poglejmo vanj! Kaj vidimo? Jožefa in Marijo — potem pa *Dete v plenice povito in v jasli položeno!* O prečudno — lepo dete to! Lepše, kot je bilo in bo vsako človeško dete! Kdo pa je to dete?

I. Videti je, zdi se, kakor navadno človeško dete. Joče se, mraz mu je, trpi, kot navadno dete — pa ni! Temveč to dete je — pravi Bog, druga oseba v presv. Trojici, kateri je človek postal. To Dete je ono, o kateremu piše sv. Janez v začetku svojega evangelija: *V začetku je bila Beseda, in Beseda*

je bila pri Bogu in Bog je bila beseda . . in Beseda — je meso postala in med nami prebivala. To je ono Dete, o katerem je angel Gabriel govoril Mariji rekoč: *In Sveto, ki bo iz tebe rojeno, bo Sin božji imenovano.* (Luk. 1, 35.) To Dete je torej neizmerni, neskončni Bog, ki napolnjuje nebo in zemljo; katerega ne obseže ves svet. To Dete je večni Bog, o katerem govori kralj David rekoč: *Preden so bili hribi; preden je bila narejena zemlja in nje krog — si bil Ti, o Bog, od vekomaj do vekomaj!* (Ps. 89, 2.) To navidezno slabotno, onemoglo Dete je vsemogočni Bog, ki je vstvaril nebo in zemljo z besedico „bodi!“; tisti Bog, ki še zdaj svet vlada in ohranjuje in ki ga lahko hipoma v prah spremeni. To Dete je oni neskončno sveti Bog, ki ljubi vse dobro in sovraži vse hudo; katerega angeli na svojih obrazih ležeč časte in slave rekoč: *Svet, svet, svet si Ti, o Bog, o Gospod vojskinih trum!* . . . Vse to in še veliko več je to Dete. Zato se nikar ne čudimo, zakaj truma angelov plava nad betlehenskimi hlevcem ter prepeva nebeške pesmi, kakršnih do tedaj ni slišal svet; zato se nikar ne čudimo, zakaj pastirci poklekujajo pred njim; zato se nikar ne čudimo, zakaj bogati trije kralji vse doma zapuste, ter se podajo na daljnjo pot in ga pridejo molit noseč mu obenem dragocena darila; zato se nikar ne čudimo, zakaj sv. Cerkev božične praznike obhaja s toliko slovesnostjo . . . To Dete je pravi, neskončno lepi Bog: On se je ponižal med nas, iz ljubezni do nas: do mene in tebe, predragi — zato „pridiva in moliva“ tudi midva!

II. Kdo je še to dete? Ono je *Mesija, Odrješnik*, katerega je Bog grešnemu človeku že v raju obljubil in po katerem je človeštvo 4000 let klicalo. Vsa prerokovanja starega zakona so se spolnila na tem Detetu. Napovedal je to Dete že prerok Izaija rekoč: *Dete nam je rojeno in Sin nam je dan, in na njegovi rami je poglavarstvo in imenuje še Prečudni, Svetovalec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Poglavar miru.* (Iz. 9, 6.) To Dete je dalje napovedoval prerok Jeremija rekoč: *Glej dnevi pridejo, pravi Gospod in bom obudil Davida, pravično mladiko in bo kraljeval kralj, ki bo moder in bo prav po pravici na zemlji delal. Tiste dni bo Juda rešen in Izrael bo varno prebival, in to je ime, po katerem ga bodo imenovali: Gospod, naš pravični.* (Jer. 23, 5, 6.) To Dete je imelo v Betlehemu rojeno biti, kakor je že 700 let popred to prerokoval prerok Mihej rekoč: „In Ti Betlehem Efrata, malo mesto si izmej

1000 v Judu; iz tebe pa pride Gospodovalec v Izraelu in njegov izhod je od začetka, od večnih dni.“ (Mih. 5, 2.) — In te prerokovanje Mihejevo se je res izpolnilo v Jezusu, ki je bil rojen v Betlehemu. Zato je to mesto postalo sloveče mesto, četudi je bilo po številu svojih prebivalcev in po svoji velikosti najmanjše izmed vseh; sloveče je postalo radi Jezusovega rojstva, kakor je prerok napovedal. Kralj David je dalje prerokoval, da ga bodo pri rojstvu angeli molili. „Molite ga, vsi angeli!“ (Ps. 96, 7.) In glejte vsa ta prerokovanja so se natanjko izpolnila v božjem Detetu, katero je bilo današnji dan rojeno. Zakaj, komaj je to Dete zagledalo luč sveta, že se je razlegalo v zraku angelsko petje: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ In trije modri so prišli z Jutrovega ter so mu prinesli v dar: kadila, zlata in mire. Ves stari zakon se je torej pečal s tem Detetom; velikonočno jagnje, bronasta kača itd... vse je spominjalo nanj; on je obljubljeni Odrešenik... zato se nikar ne čudimo, zakaj je pri Njegovem rojstvu zavladalo toliko veselje v nebesih, na zemlji in v predpeklju.

III. Kdo je to dete? Ono je Jezus Kristus, naš Zveličar. Tega se moramo veseliti zlasti mi, ki poznamo Gospodovo Srce, od katerega smo prijeli že toliko dobrot. Iz tega Deteta postal je tisti Kristus, ki je trintrideset let bival tu na zemlji, neutrudljivo učil; toliko bolnikov ozdravil, mrličev k življenju obudil in žalostnih potolažil — in slednjič umrl na lesu sv. križa za nas. On je nam vsem vse postal; Njemu se imamo zahvaliti za odrešenje, za sv. zakramente in sv. mašo. Njemu se imamo zahvaliti za nebeški nauk — sv. vero, ki človeka vsega ublaži in oplemeni. Zakaj, kjer se oznanjuje po svetu Kristusov nauk in ga ljudje sprejmo — tam zavladava prava omika. Brez Kristusovega nauka ostane ljudstvo bolj divje. Kjer zavladava Zveličarjev nauk, tam je potem doma tudi prava umetnost, ki se kaže v slikarstvu in kiparstvu. On je pokazal, kaj je v resnici lepo in blago. Kristus včlovečena večna lepota, je to pokazal. Zato vidimo, da, kadar so slavni slikarji hoteli uprizoriti, utelesiti kaj lepega, blagega, plemenitega, tedaj so si jemali Kristusa in njegovo blaženo Mater za predmet svojim slikam. Ni ga skoro dogodka v Kristusovem življenju, da bi ga že ne bili naslikali najslavnejši slikarji. Da, predagi, kjer zavladava nauk tega božj ga Deteta, tam zavladava tudi prava čednost: zlasti, usmiljenje, ljubezen do bližnjega, spodobnost in čistost, nesebičnost, požrtvovalnost. Da

toliko misijonarjev zapusti svojo domovino in gre mej divje narode oznanovat sv. vero ne meneč se za težave in pomanjkanje pri misijonih; da toliko usmiljenih sester z občudovanja vredno skrbjo in miloto streže kužnim bolnikom; da je toliko sirotišnic in drugih zavodov po svetu, kjer se skrbi za zane-marjeno osirotelo mladino; da so vam vaši posli nekateri tako zvesti, pridni in delavni, da se sovražniku iz srca odpusti . . . to je sad Kristusovega nauka in njegovega zgleda. Tudi on je vse za človeštvo dal, kar je imel. Predragi! Le vzemite ljudem nauk Kristusov, ki se oznanuje v pridigah in krščanskih naukih, v dobrih knjigah in katoliških časopisih; le vzemite jim sv. mašo in sv. zakramente; le našuntajte jih zoper papeža, škofa in katoliško cerkev, da je ne bodo nič več spoštovali in ubogali — videli boste, kakí vam bodo postali posli in drugi ljudje! Kristusov nauk le ublaži človeka, zato ker je nauk božji.

Predragi! Spoznali smo, kdo je to Dete! Gotovo bi mi s pastirji vred radi hiteli ga molit. Toda, nič nismo na slabšem, kot so bili pastirji. Imamo ravno tistega Kristusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Kakor so pastirji spoštljivo molili božje Dete, tako tudi z istim veseljem, z isto pristrčnostjo radi molimo Gospoda v zakramentu ljubezni! Prav z ozirom na sv. Rešnje Telo govori božične praznike tudi nam sv. Cerkev: *Kristus nam je rojen*, je tu pričujoč . . . *Pridite, molimo!* Amen.

—k.

Praznik sv. Štefana.

1. Podoba sv. Štefana.

In so kamenjali Štefana, kateri je klical, rekoč: Gospod Jezus sprejmi mojo dušo!

Dej. ap. 7, 5, 8.

Preljubezniva je podoba novorojenega deteta Jezusa, ki jo nam stavijo božični prazniki pred oči. Kaj rado se naše telesno oko pomudi na nji, da se pri tem tudi dušno oko vzazradosti v udani hvaležnosti do božjega Zveličarja, ki se je ponižal zaradi vsakterega izmed nas na zemljo v človeško meso. Tudi pesmi božične so najljubeznivejše in najpristrčneje. Resnobna poleg te je častitljiva podoba tistega služabnika nebeškega kralja, ki je prvi izmed vseh zanj prelil svojo kri. To je sv. Štefan, čegar

god je sv. Cerkev postavila na prvi dan po visokem prazniku rojstva Gospodovega. (Njegovo podobo imamo tudi v naši cerkvi.) Primerno se mi zdi, da danes naše oko nekoliko dalje obvisi na podobi sv. Štefana, ter se tako naučimo svetnika, ki ga predstavlja, bolj častiti, njegove čednosti skrbneje posnemati ter se mu zaupljivejše priporočati.

Kaj nam kaže p o d o b a sv. Š t e f a n a? Kaže nam sv. Štefana a) d i j a k o n a, b) k a m e n j a n e g a, c) z m a g o s l a v n e g a.

Oglejmo si to troje zaporedoma v čast sv. Štefanu, imenitnemu priprošnjiku v nebesih!

a) Sv. Štefan je bil med prvimi učenci apostolov Gospodovih. Ker je pri prihodu sv. Duha čedalje bolj naraščalo število kristijanov v Jeruzalemu, so bili apostoli preobloženi z delom, niso utegnili ob enem siromakom streči in duhovska opravila opravljati, pridigovati, krščevati in druge sv. zakramente deliti. Zato pokličejo apostoli množico učencev ter jim pravijo: „Ozrite se po sedem možeh izmed sebe, ki imajo dobro spričevanje, ki so polni sv. Duha in modrosti, da jih postavimo čez to opravilo.“ Ker je to vseč vsi množici učencev, izvolijo *Štefana, moža polnega vere in sv. Duha*, in še šest drugih, katere postavijo pred apostole; ti pa molijo nad njimi in roke polože na nje t. j. posvete jih v d i j a k o n e. Ko sv. pismo še v teh besedah najbolj pohvali sv. Štefana, ki je bil prvi izvoljen, pa ga precej za tem spet tako-le počasti: *Štefan pa, poln milosti in moči, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmi.* (Dej. ap. 6) S temi besedami se tudi začne današnje berilo.

Sv. Štefan je bil torej razen tega, da je imel dobro spričevanje med ljudmi, poln vere in sv. Duha, poln milosti in moči pa velik čudodelnik. Podlaga njegovega dobrega imena in modrega delovanja je bila torej sv. vera, katero je poživiljal sv. Duh s svojimi darovi in milostmi.

Bil je sv. Štefan dijakon ali levit, kakor ga tudi kaže obleka na njegovi podobi: plašč na štiri ogle s kratkimi rokavi. Preden je kdo v mašnika posvečen, prejme takoimenovane štiri manjše redove in dva višja. Ko prejme prvi višji red, postane subdijakon, tak, ki dandanes pri slovesni sv. maši bere list, potem postane dijakon, ki pri slovesni sv. maši poje sv. evangelij.

V apostolskem času so imeli diakoni oskrbovati časno premoženje cerkve in ubogih, vdov in sirot, pa tudi v službo

oltarja in besede božje so bili poklicani ter v delitev sv. krsta in sv. obhajila. Sv. Štefan se je z vso vnemo oprijel svoje bogoslužne naloge in sv. Duh mu je dejal moč, da jo je mogel neutrudno opravljati v božjo čast in blagor bližnjega, zlasti siromašnega ljudstva. Tako se je sv. diakon odlikoval v ljubezni božji in ljubezni do bližnjega ter nam dal s tem prelep zgled, kako tudi mi vsak po svojem stanu izpolnimo zapoved Gospodovo: *ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega, kakor sebe!* Boga moramo ljubiti nad vse, ljubezen do bližnjega pa se kaže v nesebičnosti, da ne gleda vsak le na svoj časní dobiček, ampak na tako korist kakega dejanja ali podjetja, katera služi v prid tudi našemu bližnjemu. Sv. Štefan je lomil vernikom telesni in dušni kruh, delil miloščino, oznanoval božjo besedo neustrašeno revnim in bogatim, ter jih nasičeval s kruhom večnega življenja v sv. obhajilu. Bil pa je vsled take svoje službe odgovoren Bogu in ljudem, Bogu po vesti, ljudem po svojem imenu.

Sv. Janez Zlatoust pravi, da je Bog sv. Štefanu zato naklonil upravníštvo cerkvenega premoženja, da je nasproti Judežu lškarijotu, ki je kradel iz skupne apostolske blagajne, postavil prelep zgled vestnosti na sv. diakonu Štefanu ter tako hotel Judeževo pohujšanje pred ljudmi popraviti. Sv. Štefanu se sebičnost ni mogla očitati. Komaj je prevzel to svojo nalogo, je pojenjalo vse godrnjanje in vse pritožbe med reveži in vdovami, ki so bile po postavi izključene od vsaké dedščine ter prepuščene le milosrčnosti. Njegovo ljubezni polno srce je imelo gorko sočutje z vsakim pozameznim revežem in njegove roke so delile od bogatejših vernikov prejete darove popolnoma nepristransko. Pri vsem tem si je znal obraniti svojo čednost in čistost srca tako, da je bilo videti njegovo *obličje kakor angelovo*. „Ker je bil čist in neomadeževan kot devica,“ pravi sv. Avguštin, „zato je imel obličje angelsko.“

b) Kaj še vidimo na podobi sv. Štefana? Na knjigi, ki jo drži v eni roki, ima kame ne. Knjiga znači sv. evangelij. Sv. Štefan ga ni mogel oznanovati sicer zunaj po sv. deželi, kakor apostoli, ker je imel v Jeruzalemu preobilno dela. Oznanoval je sv. evangelij toliko bolj goreče po Jeruzalemu. Bog mu je k temu opravilu dal posebno milost: dar čudežev, velikih čudežev. Da se je po njegovih pridigah število vernikov vsak dan množilo, ni dvomiti. To je farizeje in pismarje močno razkačilo, posebno, ker so vedeli, da je Štefan v Mojzesovi postavi jako dobro pod-

učen, in vendar oznanjuje Jezusov nauk. Polni srca in maščevalnosti se prepirajo z njim v svojih shodnicah, katerih so več imeli v Jeruzalemu. Ali, četudi se ga lotijo še tako zvito in prekanjeno, pravi sv. pismo, *se niso mogli zoperstavljeni modrosti in Duhu, kateri je govoril*. Ni bil človek, ampak Duh božji, kateri je govoril skozi njegova usta. Zatožijo ga po krivem, da je govoril zoper Boga in Mojzesa, ter ga postavijo pred veliki zbor pod predsedstvom velikega duhovna Kajfa. Tu jim je sveti dijakon govoril lep in dolg govor o božjih dobrotah proti Judom. A če tudi so vsi lahko prepričani, kako resnične so njegove besede, vendar se vsi nočejo spreobrniti. Štefan vidi take, kateri se trdovratno ustavljajo resnici in milosti, in ogenj v njegovem srcu še bolj vzplamti, da bi jih rešil. Očita jim trdoto njih srca rekoč: *Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno ustavljate sv. Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi!* (Dej. ap. 7.) Očita jim dalje, da so izdali in umorili Pravičnega — Kristusa. „Kadar so pa to slišali, so se togotili v svojih srcih in so z zobmi škripali zoper njega.“

Takega svarjenja in tako ostrih besedi zborovavci ne morejo prenesti; divja togota se jih poloti. Sv. Štefan pa, dobro vedoč, da so si ga namenili v klavni dar svoje divje razkačenosti, obrne svoje oči proti nebesom, da dobi pomoči za svoj smrtni boj od zgoraj. Spomni se besedi Zveličarjevih: *Kdor izgubi svoje življenje zavoljo mene in evangelija, ga bo ohranil.* (Mark. 8, 35.)

Zdajci se mu Jezus, Sin božji, vidno prikaže, stoječ na desnici nebeškega Očeta, v znamenje, da je pripravljen svojemu zvestemu služabniku s posebno milostjo stati na strani. Ves. oveseljen reče sv. dijakon: *Glejte, vidim nebesa odprta, in Sinu človekovega stati na desnici božji*, kakor bi hotel reči: „Vidim njega, nekdanj zaničevanega Sinu človekovega, z božjo močjo obdanega v božji oblasti.“

Sedaj se še le začne prava divja gonja. Sv. pismo pravi: „Zavpili so pa z velikim glasom, in zatisnili svoja ušesa, in vsi kmalu nanj planili.“ Glejte divje volkove nad nedolžnim jagnjetom! Pahnejo ga iz zbora in polni strašne togote vlečejo iz mesta, da ga zunaj mesta kamenjajo kot bogokletnika. Prvi so imeli po postavi vreči vanj kamenje krive priče. Da bi svoje neusmiljeno dejanje opravili toliko lažje, slečejo svoja zgornja oblačila ter jih polože k nogam mladega Pavla. Komaj sv. diakona

privlečejo iz mesta, se vsuje nanj toča kamenja; in kar so krive priče začele, to za njimi nadaljuje drugo trdovratno in zdivjano tjudstvo; mali in veliki, stari in mladi ga kamenjajo. „In so kamenjali Štefana.“

Kaj pa svetnik v teh strašnih trenutkih? Izprva, nepremično z očmi obrnjen v nebesa, stoji ter kliče: *Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!* Potem pa poklekne in z velikim glasom vpije rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu, pove sv. Lukež v dejanju apostolskem, (6. in 7. poglavje). Pristavi pa še v 8. poglavju: „Pokopali so pa Štefana bogaboječi možje, in so imeli veliko žalovanje po njem.“

Kamenjanje je bilo grozna kazen za bogokletstvo. Toda sv. Štefan jo je trpel mirno in neustrašeno. Cerkvena molitev pravi, da so mu bili kameni iz potoka sladki, pač zato, ker so mu pospešili smrt za Jezusa. Ko teče kri iz vseh strani po njem, mu je na mislih najprej le Jezus, le to, da bi svojo dušo izdihnil v njegove roke. Samo zgled in milost trpečega Boga sta v stanu podeliti potrebno moč, tako srčno trpeti, tako potrpežljivo sprejeti to grozovito smrt. Pa še nekaj je pri tem na mislih sv. mučencu: njegovi kamenjavci. Pozabi, kaj sam trpi, le njihova zaslepljenost mu stoji pred očmi. Videti je, da jih ljubi bolj, kot sebe. To je bilo neznano v stari zavezi. Zase moli stoje in z navadnim glasom, za svoje sovražnike moli kleče in s pozdignjenim glasom. Pomislimo, koliko duš je bilo pozneje rešenih vsled tega vzvišenega zgleda in vsled take junaške ljubezni, na katero je bilo kolikor toliko navezано tudi spreobrnjenje Savlovo v apostola Pavla, kakor pravi sv. Avguštin. Srečna molitev, kateri je brž sledila srečna smrt!

c) Podoba sv. Štefana nam kaže tudi palmovo vejo v drugi roki. Palma je znak vseh sv. mučencev, je znamenje čistote z m a g e, je znamenje sv. miru po dobljeni zmagi. Sv. Janez v skrivnem razodenju je videl veliko trumo, katere nihče ni mogel prešteti; iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov stali pred sedežem in pred Jagnjetom, bili so oblečeni v bela oblačila, in palmove veje so bile v njih rokah. (7, 9.)

Palma se imenuje kraljica med vedno zelenimi rastlinami, kakor vrtnica med cveticami. Besede iz bukev Sirahovih (24, 18.): *Kakor palma v Kadesu sem visoko zrastle, obrača sv. Cerkev na kraljico sv. mučencev in vseh svetnikov — na Marijo.* Kaj primerno je pa tudi, da se njim, ki so svojo kri pre-

lili za nebeškega kralja, daje v roko veja častite palme; prelili so jo iz zgolj ljubezni, in ljubezen je kraljica med čednostmi.

Zmaga sv. Štefana je silno znamenita. Akoravno je bilo sovražnikov mnogo in več vrst, on pa sam, premagal jih je vendar v duhovnem pomenu. Zmagal je pismarje, krive priče, krivične sodnike, svoje pobijavce in celo smrt. Palma njegove zmage je torej peterna. Pismarje je zmagal z modrostjo sv. Duha in z verskimi dokazi, krive priče s svojo nedolžnostjo, krivične sodnike z gorečnostjo svoje prepričevalne besede in s pogledom na Jezusa, svoje pobijavce je premagal z ljubeznijo, enako ljubezni križanega Zveličarja; mogli so mu kamenjavci kosti razdrobiti, ne pa njegove ljubezni premagati. Smrt je zmagal sveti mučenec s srčnostjo in vdanostjo. Zato mu pristoji, če le komu, palma in *nezvenljiva krona časti* (1. Petr. 5, 4.) v nebesih, kar ime Štefan — venec, krona tudi pomeni. Sv. Fulgencij zato pravi: „Včeraj so tesne jaslice nosile dete — Kristusa, danes je neskončnost nebeška sprejela Štefana zmagoslavnega.“

Kaj ne, ljubi kristjani, ob takih mislih in takem pogledu na življenje in mučeniško smrt zmagoslavnega diakona Štefana njegova podoba pred našimi očmi tako rekoč oživi, da se nam zdi, kakor bi duh sv. Štefana gledal in govoril iz nje. Spodbuja nas ta pogled k trem božjim čednostim, posebno h krščanski srčnosti, katere potrebuje katoliški kristjan dandanes toliko bolj, kolikor bolj se množi število zgrabljivih volkov in kolikor manj je strahu božjega med nami, več pa napačnega strahu pred ljudmi, ki ga marsikdo imenuje le previdnost. Naj nas gane zgled vseh božjih in krščanskih čednosti, ki jih ima sv. Štefan, da bomo ne le njegovi občudovavci in častivci, ampak tudi njegovi posnemavci! Kakor njemu, so tudi nam nebesa odprta, in mili Jezus je pripravljen tudi nas sprejeti v svoje kraljestvo. Odprto je pred nami pa tudi peklenško brezno, kjer so sovražniki sv. Štefana, in tudi satan nas s svojimi zapeljivci vabi tjakaj. Kakor bomo živeli, tako bomo imeli izbrano in nabrano ob smrtni uri, in kakor tedaj drevo pade, tam obleži celo večnost. Živimo pa tako, kakor nas opominja sv. Pavel pri polnočnici: „Živimo trezno, pravično in bogaboječe na tem svetu, čakajoči zveličanskega upanja in častitljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa.“ (Tit. 2, 12, 13.) Amen.

V. Bernik.

2. *Ali sme kristjan koga sovražiti?*

In so kamenjali Štefana, ki je klical
rekoč: Gospod Jezus! sprejmi mojo
dušo!   Apost. dj. 7, 58.

Včerajšnji praznik nam je klical v spomin veselje, današnji žalost; včeraj smo premišljevali rojstvo Gospodovo, danes moramo smrt sv. Štefana; včeraj nam je bil pred očmi mir, danes vojska in prepir; včeraj smo slišali o angelskem petju, danes o vpitju in škripanju z zobmi! — Zakaj to in kaj je nagnilo Cerkev, da je za veselim praznikom Jezusovega rojstva precej postavila spomin prvega mučenca sv. Štefana? — Zato ljubi moji, da nam pokaže, kaj je povzročila neizrečena ljubezen Jezusova. Ker je namreč on svet tako ljubil, da je iz ljubezni do nas na svet prišel, — je ta ljubezen tudi vse njegove prave učence tako vnela, da so vse radi storili in trpeli, kakor, da bi bili Jezusa žalili; ker je Jezus zavoljo nas nebesa zapustil, so pa njegovi učenci in mučenci tudi radi zavoljo njega zapustili svet in življenje, kakor je to najprvi storil sv. Štefan. — Velikokrat ste že slišali o sv. Štefanu pridigovati — najbolj se nam pa mora milo storiti, ker je za tiste molil, ki so ga kamenjali. — S tem nam je pokazal, kako moramo ljubiti sovražnike. — Ali to je težko, neznano težko. — Že sem večkrat ta nauk razlagal in nagibal vas k ljubezni do sovražnikov — pa nekateri nočejo tega umeti nočejo sovraštva pustiti — in žive še zdaj v sovraštvu — s e v e d a v s v o j o v e č n o p o g u b o. Pa o tem danes ne bom govoril. Danes rečem: Prav je, da sovražite, le sovražite! pa: 1. koga? in 2. kako?

Na to vam bom danes odgovoril z božjo pomočjo — Sv. Štefan, prosí za nas!

Ali sme kristjan koga sovražiti? Kaj boste rekli na to? — Naša vera je vera ljubezni — naš Bog je ljubezen — naša poveljna zapoved je ljubezen do Boga in do bližnjega; da, še celo nasprotnike in sovražnike nam je zapovedal ljubiti; ali sme tedaj kristjan katerega sovražiti, da bi se ne pregrešil?

Da, ljubi moji! Kristjan sme sovražiti in tudi mora sovražiti! Pa koga in kako? Da si ne bote glave ubijali, povedati vam hočem naravnost! Kristjan mora sovražiti:

1. *H u d i č a.* Zakaj? Zato ker je Bog sam sovraštvo postavil med nas in med hudiča, ker je kači v rajú rekel: *Sovra-*

štvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš nje peto zalezovala. (Gen. 3, 15.) Nihče človeškemu rodu od začetka do zdaj ni toliko škode storil kakor hudič. Pa glejte, tudi to škodo bi mogli voljno trpeti in jo tudi odpustiti, ko bi to hudiču kaj pomagalo, ko bi se mogel izpreobrniti in poboljšati. Ker je pa hudič vekomaj zavržen in je njegova volja ves čas Bogu nasproti — zato tudi nič upanja in rešenja zanj ni; zato tudi z njim ne smemo imeti nobene prijaznosti. Kdor je s hudičem dober, ne more prijatelj božji biti; zakaj kakšna zveza je mar med Kristusom in hudičem? — Zato se mora kristjan na eno stran odločiti; ali s Kristusom potegniti, ali s hudičem. — Zato smo se že pri sv. krstu odpovedali hudiču, in bolj ko sovražimo njega in njegova dela, ljubši smo Bogu. — Kako nespametno pa delajo nekateri kristjani. — Hudiča, največjega sovražnika našega, imajo vedno na jeziku, njegove zapeljive besede poslušajo, z njim potegnejo in se mu po poti pregrehe dajo voditi! Kako je to neumno! Če je hudič naš največi sovražnik, obnašajmo se proti njemu, kakor se sovražniki drug proti drugemu obnašajo. — Pustimo ga pri miru, ne dajmo mu dobre besede — ognimo se mu, kjer le moremo; če se pa nastavlja, nas skuša in moti, ozmerjajmo ga in odpodimo ga od sebe: Poberi se satan; s tabo nimam nič opraviti!

2. *Moramo sovražiti svoje telo in njegovo poželenje. Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil; in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo prihranil v večno življenje!* (Jan. 12, 25.) Kaj se to pravi? Kdor streže svojemu telesu, in mu vse privoli — bo izgubil večno življenje; kdor pa sovraži svoje truplo, meso in njegovo poželenje kroti, trdo drži, mu vse pregrešno, pa tudi večkrat nedolžno veselje odreče, tisti bo ohranil in rešil svojo dušo za večno življenje. — In tu ga imamo svojega sovražnika; ki nam nagaja vse dni našega življenja — katerega se celo odkrižati ne moremo. S tem tedaj moramo živeti v vednem sovraštvu; in to sovrašтво nam bo neznanu prav prišlo. — Zakaj glejte, ta sovražnik je posebno čuden. Ako lepo z njim ravnamo, se prevzame in nam kar miru ne da. — Več ko mu privoščimo, več tirja in nazadnje misli, da je gospodar pri hiši, da se mora vse po njegovem goditi! Če ga pa imamo v trdem, če ga zatiramo in tepemo, je pa bolj tih in krotek in nas uboga in nam da

bolj mir. — Torej s truplom mora biti vedna vojska — ali pa bomo premagani — in duša naša bo izgubljena. — Glejte, kakor sovražniku ne privoščimo kaj dobrega, tako tudi svojemu truplu ne strezimo. — In ko bi bil naš stari sovražnik silen, ga moramo tudi zelo trdo prijeti. Naš Zveličar pravi, da moramo raje dati roko, nogo ali oko, kakor pa izgubiti dušo. — Tako so delali svetniki in mučenci; raje so devali svoje truplo v suznjost s postom, zatajevanjem, pokorjenjem, da, raje so dali svoje življenje, svoje telo v smrt, kakor, da bi bili privolili v greh, ali pogubili svojo dušo.

3. Moramo greh sovražiti. — Kdor pa greh dela, ta sovraži svojo dušo, kar ni prav. — Hočemo Bogu dopasti, moramo tudi greh sovražiti, greh je Jezusa križal — je njegov največji sovražnik. Poglej moj kristjan, dokler delaš in ljubiš greh, tako dolgo ne moreš biti prijatelj Jezusov. — Kakor hitro pa začneš greh sovražiti, te bo zopet vzel v svojo milost. — In to ljubi moji si dobro zapomnite. Greh moramo vselej in povsod pri sebi in pri bližnjem sovražiti — nikdar pa grešnika. Za grešnika pa moramo moliti, da bi se poboljšal, če je njegov greh tudi naredil nam škodo, grešniku moramo dobro storiti in mu pripomoči k poboljšanju — greh njegov pa črtiti in če le mogoče ubraniti! In tukaj vas moram na nekaj posebno opomniti. Če ti greh sovražiš — grešnika pa ljubiš, kaj boš storil? Za grešnika boš molil, ga skušal poboljšati — priložnost k grehu pa boš mogel ubraniti.

Torej preljubi! ni drugače; sovražimo, le sovražimo — pa ne bližnjega, ampak hudiča — svoje meso — greh in grešno poželenje. in tako bomo rešili svojo dušo! Amen.

J. Ažman.

Nedelja po božiču.

Znamenje nasprotovanja.

Glej, ta je postavljen v znamenje, kateremu bodo nasprotovali.

Luk. 2, 34.

Sv. Martin je prišel na svojem škofijskem potovanju v neko vas, kjer so živeli neverni pagani in molili takozvano sv. drevo. Sv. škof jih nagovarja, da bi posekali tisto drevo in sprejeli

krščansko vero. Po dolgem prigovarjanju se udajo, toda le proti temu, da bo Martin, ko bodo drevo posekavali, stal na tisti strani, na katero se bo drevo nagnilo. Ako Martin ostane nepoškodovan, hočejo sprejeti krščansko vero. Sv. škof zaupa v Boga in sprejme stavljeni pogoj. Že se drevo prigiba in sicer naravnost proti njemu; v tem trenutku Martin naredi znamenje sv. križa, in drevo, kakor da ga je vrnil hud vihar, pade ravno na nasprotno stran. Pagani se spreobrnejo; tam, kjer je prej stalo drevo nevere, vsadilo se je drevo krščanske resnice.

To drevo resnice je sv. katoliška Cerkev, ki razprostira svoje veje po vesoljnem svetu. Toda zdi se, da ravno v našem času se je svet zaprisegel podreti to velikansko drevo krščanstva. Z raznim orodjem se podsekuje in žaga. Včasih z orodjem obrekovanja, drugi pot zopet z očitnim preganjanjem; zdaj s hinavščino, pozneje z mrežo krivoverskih nauk. Pa čudite se! Drevo noče pasti; trdno stoji in ve komaj ne bode palo. Drevo sv. križa je torej tisto znamenje, kateremu se bo nasprotovalo do konca sveta! Kristusova Cerkev se zdi nekaterim nespamet, drugim pohujšanje, in odtod preganjanje sv. Cerkve. Poskusimo danes poiskati vzrokov, zakaj da se križu Kristusovemu, drevesu življenja, nasprotuje, in povedati, zakaj Bog to nasprotovanje pripusti?

1. Ko je stari Simeon držal božje Dete v svojem naročju, je rekel Mariji, njegovi Materi: *Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo.* Te preroške besede so se le kmalu uresničile. V vseh stoletjih krščanstva so nasprotovali sovražniki nauku, nasprotovali Cerkvi Kristusa, Križanega.

1. Največi nasprotnik je pač hudobni duh, kateremu je sv. križ prava gnjusoba; pa zakaj? Zato, ker v tem znamenju se morejo vsi ljudje zveličati in se iztrgati njegovim zanjkam. Hudobni duh ima pa tudi med ljudmi svoje pomagače. Saj nekateri ljudje kažejo tako obilno hudobijo, da iz človeške narave, četudi po grehu popačene, ne more izhajati, marveč je naravnost sad satanske zaveze. So namreč ljudje na zemlji, ki se s strašno prisego zavežejo, da ne bodo nikdar prejeli nobenega zakramenta, nikdar poslušali božje besede in na smrtni postelji ne pustili k sebi katoliškega duhovna. So ljudje na zemlji, ki

celo veliki petek skrunijo z uživanjem mesnih jedi in tako pokažejo svoje zaničevanje do vere. Kaj ne, predragi, vi sami spoznate, da je to v resnici satanska hudobija.

Nadalje, koliko je dandanes časopisov po svetu, ki sv. Cerkev dan za dnevom sramotijo in obrekujejo, sv. vero spodkopujejo, nedolžnost zasmehujejo; in kar je najbolj žalostno, kristjani, katoliški kristjani, dajo denar za slabo stvar, za tako časopisje, ki po krivici imenuje samo sebe velikodušno, prostodušno, liberalno.

2. To nasprotovanje Sinu človekovemu pa je nele vidno na zunaj, marveč vsak človek ga čuti v svojem notranjem. Že apostol Pavel toži, rekoč: *Jaz vidim drugo postavo v mojih udih, ki postavi mojega duha nasprotuje in me sužnjega stori pod postavo greha, ki je v mojih udih.* (Rim. 8, 23.) Um naš se brani ponižno podvreči se veri; veruje le to, kar sam vidi, čuje ali spoznava. Srce se zavzame nad naukom: *Zataji samega sebe, vzemi križ na svoje rame in hodi za menoj.* Mat. 16, 24. Naša volja, prevzetna in prosta, se noče podvreči Gospodovi postavi, ničesar noče slišati o pokorščini. Glejte nasprotje znamenju, o katerem je prerokoval stari Simeon.

Vsak človek čuti v sebi slabo nagnejnje, slabo poželjenje; to je nasledek izvirnega greha. Človek teži po denarju, užitku in časti, pa vse to nasprotuje znamenju Sinu človekovega. S križa se čuje pomenljiva beseda: *Blagor ubogim*; pa čuj, ves svet teži in se drvi po denarju in blagu. *Blagor jim, ki so čistega srca*, zopet govori Jezus; pa glej, nesrečna nečistost tira človeštvo v strašen pogin. *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in ponižen iz srca*, kliče nam ljubeznivi Zveličar; ljudje pa iščejo le samo svoje časti in kličejo za vsako malenkostno žaljenje po maščevanju.

3. Pa nele posamezni ljudje, marveč celi narodi se dvigajo v nasprotju proti znamenju Sinu človekovega, proti cerkvi Kristusovi. Kolikokrat se bere očitiranje, kakor da bi bila Cerkev nasprotna pravemu napredku, kakor bi ona ljubila le temo, da da je nasprotna vsakemu veselju, da je celo sovražnica države. Boj, ki ga bije svet zoper Cerkev, imenuje se kulturni boj, kakor da bi bila Cerkev sovražnica kulturi, to je oliki in izobrazbi, ko vendar cel svet lahko v zgodovini bere, da ravno cerkev je narode rešila barbarstva.

Kdo, dragi moji, more zatrei to nasprotovanje celega sveta? Kdo vkrotiti vse te sovražnike sv. Cerkve, notranje in vnanje? Sv. apostol Janez odgovori: *To je zmaga, ki premaga svet, naša vera.* I. 6, 4. Visoko se dviguje drevo sv. križa. Čim višje pa je drevo, tem večjo moč imajo viharji do njega. Grozno bučijo vetrovi po njegovih vrhovih; z vso silo se upirajo vanj in ga skušajo podreti. Toda drevo sv. križa stoji vzvišeno pred nami, zatorej se upirajo viharji nevere vanj. Nobena ustanova na zemlji se tolikanj ne preganja, kakor se preganja sv. Cerkev. Mogočni cesarji, srditi krivoverci in ošabni bogotajci so se zaprisegli zoper njo. Brezbožni svet je Kristusa pribil na križ, apostole poslal v ječo in smrt in sto in stotisoč spoznovalcev grozovito mučil. Pa vsem naporom vkljub je obstala sv. Cerkev, zmagal je sv. križ. — Zatorej imejmo zaupanje, ne dajmo se strašiti. Sv. ap. Pavel pogumno kliče med svet: *Če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?* Rim. 8, 31. Ni je stranke tako prekanjene, ne družbe tako močne, da bi zamogla zatrei sv. Cerkev; kajti imamo obljubo Kristusovo, *da vrata peklena ne bodo premagala cerkve Kristusove.* Mat. 16, 18.

II. Kakor nas uči zgodovina, je bila sv. Cerkev ves čas svojega obstanka preganjana. Človek bi skoraj rekel, da se prava Cerkev spozna nele na tem, da je edina, sveta, katoliška, apostolska, marveč ima tudi znak preganjaja. In tako bo ostalo do sodnega dne. Sv. apostol namreč piše Timoteju, *da vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo trpeli preganjanje.* II. 3, 12. Vprašanje nastane sedaj: Zakaj vendar pripusti Bog to nasprotovanje? Zakaj trpi preganjavce? To se godi iz dveh vzrokov: 1. Na korist vernikov, 2. v božje povelžanje.

1. V Jobovi knjigi se bere: *Vojska je človekovo življenje na zemlji.* 7, 1. Kjer je vojska, tam so tudi sovražniki; s kom bi se sicer vojskovali? Ta vojska je pa, dragi moji, jako potrebna, kajti

a) v vojski se razvija in krepi moč, da iz človeka postane krepak mož. *Dobro sem se vojskoval,* zakliče apostol Pavel malo pred svojo smrtjo, in po tem srečno dokončanem boju je šel v večno življenje. Ko bi pa ne bil imel sovražnikov, s kom bi se bil vojskoval? — Vojska je sicer huda, ker zoper srdite sovražnike se imamo vojskovati, namreč zoper svet, meso in hudobnega duha. Ali povem vam, če se bomo bojevali pod za-

stavo Kristusovo, nikdar ne bomo propadli. Ako je res, da nebeško kraljestvo silo trpi, tedaj je naša dolžnost, da si ga s silo priborimo. V ta namen je nasprotovanje, sovraštvo in preganjaje neobhodno potrebno. Ni je zmage brez boja, ni ga boja brez sovražnika.

b) Da ni preganjanja, kristjan bi kmalu postal mlačen in padel bi v greh. Voda, ki dolgo miruje, se usmrači. Človeško telo, ki dolgo brez dela počiva, otrpne in zboli. Zrak se okuži, če ga ne sčistijo vetrovi in hude ure. Tudi v krščanskem življenju predolgi mir ni koristen, kajti dobri in čednostni ljudje se prevzamejo ali pa postanejo mlačni. Obojega obvaruje vihar preganjanja, ker on ohrani kristjana ponižnega in delavnega.

Najhujše nasprotovanje, zlasti za mlade kristjane, je pač očitno zasramovanje.

Živel je v Parizu mlad plemič, ki je bil zavoljo telesne lepote in lepih duševnih prednosti v visokih družbah prav priljubljen. Tisti čas pa je bilo na Francoskem moderno, da plemiči in olikanci ničesar niso verovali, cerkve ne obiskavali. Blagi mladenič pa je kljub temu ohranil vero, večkrat zahajal k prijateljskemu duhovnu in pogosto pristopal k angelski mizi. Nekega dne pride k duhovnemu vodniku in toži, da se čuti v svojem srcu popolnoma zapuščenega in da ga je pobožnost po vsem zapustila. Duhovnik je imel ravno sv. popotnico nesti k bolniku in sicer na slovesen način. In ker ni imel časa dolgo pomisljati, reče na kratko: „Vam je lahko pomagati. Vzemite luč in svetite do stanovanja bolnikovega pred sv. Rešnjim Telesom.“ Plemič se prestraši; vendar se hitro premaga, vzame luč in spremlja sv. popotnico. Na trgu pred cerkvijo so ravno stali vojaki v paradi, pred njimi zapovedujoči general in drugi štabni častniki, vsi prijatelji in tovariši mladega plemiča. Malo časa ga začudeno gledajo, potem se pa vsi na glas krohotajo. Plemič pa se ne da motiti; pogumno stopa naprej in od tistega trenutka je prejemal iz neba tako obilne milosti in tolažbe, da je postal neustrašen služabnik božji in svetlo bliščeča luč krščanske vere. Ime tega mladeniča je Časar de Bus; pozneje je postal ustanovnik društva za krščanski poduk na Francoskem.

2. Nasprotovanje sv. Cerkvi meri pa tudi v poveličanje božje. Sv. Cerkev stoji kakor jagnje med volkovi, brez svetne moči, brez orožja. Veliko je pa nasprotovanje. To je namreč stara vojska med dobrim in hudim, hud boj med svetom in nebom, med mesom in duhom, vojska med hudobijo in pobožnostjo, strastjo in svetostjo, vojska med nevero in vero, poganstvom

in krščanstvom, vojska med sovraštvom in ljubeznijo, med krivico in resnico, med otroci tega sveta in otroci luči.

Velika je moč hudega, na videz majhna moč dobrega in zdi se, da hudo premaguje. Počasi se razvija čutnost, naglo raste pregreha. Pol ure in hiša zgori do tal, nezmožen otrok jo je zažgal z malo žvepljenko. Ceto leto bo pa trebalo, da se hiša zopet postavi in mnogo zidarjev bo imelo obilo posla. Mal pritisek na petelina puške in človeško življenje je pokončano; nobena moč sveta pa ga ne prikliče več nazaj. Hitro, le prehitro se otrok premoti, mladenič zapelje v pregreho, da se zopet pripeljeta na pravo pot, treba dolgotrajnega, skrbnega prizadevanja.

Pa glej! Dasi ima hudo tako moč, vendar nikdar ne bo zmagalo, čednost nikdar ne bo izginila iz človeštva; krščanstvo bo premagalo mogočno paganstvo. Akoravno se sovražniki množijo, akoravno je vojska vsak dan bolj srdita, tem slavnejša je zmaga, tem lepše se kaže moč sv. vere, *ki premaga svet!* Mi ne bi mogli obstati v premnogih skušnjavah, ki nas napadajo, ko bi nas Bog ne krepčal. Spoznajmo torej moč božjo. Mi ne bi mogli prenašati napade hudobnih ljudi, ko bi nas Bog ne podpiral. *Vse premorem v njem, ki me krepča*, kliče sv. ap. Pavel. Mučenci ne bi bili prenesli neznosnih muk, ko bi jim ne bila na strani stala moč Kristusova. O, kako zelo je torej Bog povečan v svojih svetnikih, ki so bili na zemlji šibki ljudje!

Premišljevali smo, . . . znamenje nasprotovanja in to znamenje je križ Kristusov, to znamenje je sv. Cerkev, je Kristus Jezus sam. Slišali smo, da največje nasprotovanje pride od sveta, mesa in hudobnega duha. O da bi se nam posrečilo, zatreti nasprotje v svojem srcu, zatreti in premagati grešno poželenje! Nikar se pa tudi ne strašimo vnanjih sovražnikov sv. križa. Vsi bodo premagani in osramočeni, kajti *nebo in zemlja bosta prešla, Kristusova beseda pa ne bo nikdar prešla*; ista beseda se glasi: *Peklenska vrata moje cerkve ne bodo premagala*. Amen.

P. H.

Priložnostni govori.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

Č. Vzgojevalna sredstva.

1. Molitev, krščanski nauk, sv. maša.

Če imaš sinove, poučuj jih od mladosti.
Sir. 7. 25.

Poudarjali smo v zadnjih govorih posebno, kaj je cilj verske vzgoje.

Sedaj pa nastane drugo vprašanje: Kako moremo priti do tega cilja?

Vsak rokodelec mora nekaj znati, se mora nekaj učiti, mora imeti tudi primerno orodje, če hoče delati. Tudi kmet mora marsikaj vedeti, če hoče prav kmetovati na polju, in prav ravnati z živino v hlevu. Kolikokrat nevednost tepe ljudi, da imajo škodo, ker si niso znali pomagati.

Kako bi bilo potem vseedno, ali znamo prav vzgojevati otroke ali ne? Vsaka mati, ki ljubi svoje dete, bo želela vedeti, kako mora ravnati, da bo njen otrok enkrat kaj vreden, da ne bo za križ staršem in sebi, ne na tem svetu in ne v večnosti.

Pa teh vzgojilnih pripomočkov je toliko, da pač vseh ni mogoče naštet; pametni starši so iznajdljivi in si pomagajo na razne načine.

Mi se hočemo pečati samo z nekaterimi, in sicer danes v prvi vrsti s cerkvenimi vzgojevalnimi sredstvi, ki so najbolj važna, in se jih tudi ve matere več ali manj poslužujete.

Imenujemo tri: Molitve, krščanski nauk, sv. maša.

1. Molitev . . . . Kaj ne, o tem smo pa vže večkrat govorili. Kdo naj moli? Mati za otroke, otrok za se, in otrok za starše in brate in sestre. Ali je mar to dobro, koristno, potrebno? „Tisti, ki so v nebesih, so zato v nebesih, ker so molili; tisti, ki so v peklu, so zato v peklu, ker niso molili, ali ker so zanikrno molili.“ (Alfonz Liguori.)

1. Mati moli za otroke. — Saj vam je znano, matere, kako je sv. Monika molila za svojega zaslepljenega sina, molila in molila je, petnajst let je molila, dokler ni bila uslišana.

Vsakanja molitev staršev za otroke jim vedno budi zavest, kako važna je otroška vzgoja. Vsak tak očenaš je pridiga za mater, naj ne zanemari svojih materinskih dolžnosti.

Te molitve so p o n i ž n e molitve, zato jih Bog rad uslišuje ter naklanja staršem k r š č a n s k o m o d r o s t, kako ravnati z otroci. Gotovo je, da bo Bog obilneje blagoslovil materin trud, če bo molila.

Dva sorodnika mladeniča sta šla v šolo in sta oba hotela postati duhovnika. Prvi je imel slabe profesorje in slabe tovariše, in vendar se je ohranil, in postal dober duhoven. Drugi ni dosegel svojega namena. Prvi je bil doma iz hiše, kjer sta oče in mati vedno molila za sina, da bi postal dober duhoven; drugi je bil doma iz družine, v kateri niso poznali molitve. Vzemimo tudi to: Če bo mati molila za otroke v življenju, ali ga bo pozabila po smrti? Tudi v nebesih bo zanj molila.

Materine molitve so veden opomin za otroka, da se varuje razuzdanosti, pa tudi pomoč mu bodo izprosile, da bo lažje ostal stanoviten v izkušnjavah.

2. O t r o k t u d i s a m m o l i. — Na katere molitve naj se otrok navadi? Pred vsem:

a) Na jutranjo in večerno molitev.

b) Na angelsko češčenje.

c) Na molitev pred jedjo in po jedi.

a) Jutranja molitev naj se opravi takoj, ko otrok vstane; večerna, preden leže spat; moli naj v skupni sobi (v hiši) pred kako podobo, najboljšo skupno z drugimi otroci ali družino. Kaj naj moli? — — Predolge molitve niso za majhne otroke. Stare hišne molitvice naj se zvesto ohranijo.

b) Angelsko češčenje naj se vselej moli, naj se skupno moli (starši in otroci), naj vsi molijo (nobenega ne sme manjkati), naj se klečé moli . . . Otroci naj molijo naprej . . .

c) Molitev p r i j e d i . . . „Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse v čast božjo delajte!“ Vsi morajo biti pri molitvi, tudi gospodar in hlapci; vsi molijo, ko je jed na mizi; najmanjši moli naprej.

Otroci se pouče, kako se imajo vesti med jedjo . . . doma, drugod — —

3. O t r o k m o l i z a o č e t a i n m a t e r . . . Tako se uči otrok spoštovanja, pokorščine, ljubezni . . . Otroška molitev je veliko vredna, ker prihaja iz nedolžnega srca.

Otroci naj se med molitvijo vedejo mirno, dostojno, naj se ne smejejo, dremljejo. Zgled staršev in odrastlih udov družine največ vpliva.

II. Krščanski nauk . . . Tu ne mislimo krščanskega nauka v cerkvi, marveč oni poduk, ki ga prejme otrok o Bogu in veri v domači hiši.

1. Ta nauk o katoliški veri je naj potrebnjši — tako govori Kristus sam.

Iščite najprej božjega kraljestva . . . (Mat. 6. 33.) — Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi . . . — Marija si je najboljši del izvolila.

2. To zahteva že pamet. Katera mati ne želi sreče svojemu otroku? — Srečen pa še ni, če je *bogat, imeniten, učen . . .* — Resnično srečen more postati, če pride v nebesa . . . Torej treba iskati pot, ki vodi v nebesa.

Boj se Boga in izpolnuj njegove zapovedi, to dela človeka popolnega; in za vse, naj bo slabo ali dobro, te bo Bog vzel na sodbo. (Eccl. 12. 13.)

3. Če je ta stvar tako imenitna, potem druge niso tako imenitne — prvi je krščanski nauk.

Branje, pisanje je dobro, ali tako važno ni; ni tako važno, da se izuri dete v kakem delu. *Velik je tisti, ki je našel modrost in vednost, vendar tistega ne prekosi, ki se boji Boga, ker strah božji je čez vse. (Sir. 19, 18.)*

4. Potem je treba otroku dati časa, da se uči; toliko časa, da se dobro nauči, in takega časa, da se lahko uči (ne pozno zvečer ali jutraj zgodaj, ko je še zaspan).

5. Prepričati se je treba, če se otrok tudi res uči (ne igra, ali samo katekizem v rokah drži) — če se prav uči (pridno in vztrajno) — in če se je tudi kaj navadil. (Vprašati — kaznovati, pohvaliti.)

6. Dobra mati tudi sama uči otroke, vsaj ob nedeljah.

(Zavrnejo se izgovori: Nimam časa . . . Nič ne pomaga . . .)

Kakor dež in sneg padata izpod neba in se več ne vračata, marveč zemljo namakata in pojita in rodovitno delata, da daje seme za setev in kruh za jed — tako bo tudi z mojo (materino) besedo, ki pride iz mojih ust; prazna se ne bo vrnila, marveč vse doseglja, kar želim . . . (Ps. 77. 3.)

III. Sv. maša in pridiga. —

1. Ob nedeljah in praznikih so dolžni otroci iti k sveti maši in pridigi.

a) Radi božje zapovedi. *Glejte, da posvečujete sobotni dan!* — *Kdor ga onečaščuje, naj smrti umrje.* (2. Mojz. 31.)

b) Radi cerkvene zapovedi.

c) Pa tudi h krščanskemu nauku smo dolžni iti, ker je cela nedelja Gospodov dan. —

2. Kako se starši pregreše zoper to dolžnost?

a) Če otrok nad 7 let starih ne pošiljajo k službi božji, in sicer vedno, razen, če so bolni ali nimajo čevljev po zimi i. t. d.

b) Če se ne prepričajo, ali so bili res otroci pri službi božji.

c) Če otroke celo od v r a č a j o od nedeljske službe božje. Zakaj? Morda pasejo? Morda preveč mehkužiš otroke?

3. Kakšen greh imajo starši, če so krivi, da njihovi otroci izostajajo od nedeljske službe božje?

a) Krivi so tujega greha in pohujšanja otrok, ker jih napeljujejo, da tudi oni ne izpolnujejo cerkvenih zapovedi.

b) Oni so krivi, da otroci podivjajo in zrastejo v mlačnosti.

c) Krivi so pogubljenja otrok.

4. Spoštovanje do sv. maše bo imel otrok, ako bo sam od sebe v delavnik katerikrat prišel k sv. maši. Treba ga je tega navaditi.

Sklep: Poudarja se *važnost molitve, pouka v krščanskem nauku in milosti*, ki njih prejemo pri sv. maši. — (Dvanajstletni Jezus v tempelju). J. Mikš.

Govori o sv. Rešnjem Telesu.

4. Obiskujmo Jezusa!

(Konec.)

Ali še niste prejeli od Jezusa nobene dobrote, pomoči ali tolažbe? Še nikoli niste občutili nobenega dušnega veselja pred svetim Rešnjim Telesom? Ni kriv on, ampak sami.

c) Kako radi bi ga obiskali, ko bi zvedeli za usmiljenega bogatina, da deli premoženje med reveže. V presvetem Rešnjem

Telesu najdete najbogatejšega dobrotnika, ki vas vabi in vam ponuja dušne, zlasti nadnaravne, večne milosti in dobrote. Pobri-
gajte še! Kdo izmed vas pa nikoli ničesar ne potrebuje od Boža :
Kdo ima vsega sam? Kdo dobi vse, česar poželi ali potrebuje,
pri ljudeh? Ali res ničesar nima Jezus za vas? Česar ne morete
najti pri ljudeh niti za najboljše plačilo, najdete pred sv. Rešnjim
Telesom. Le poskusite; pa vstrajno, goreče, zaupno. Goljufani
ne bodete. Zvest bo ostal Gospod svoji obljubi : *Pridile k meni
vsi . . .* (Mat. 11, 28.).

Kako naj obiskujem sveto Rešnje Telo?

Po svojih močeh. Kdor utegne, naj obiskuje sveto Rešnje
Telo večkrat in dalje časa, kdor ima obilno posla, včasi, kadar
mu je mogoče. Ako si bližje cerkve, lažje obiščeš Jezusa, si daleč,
obišči ga vsaj v duhu, zlasti kadar ti naznanja zvon božjo službo
ali običajni čas molitve. Ako te pripelje pot skozi vas ali trg,
ne hodi kar tako mimo cerkve, oglasi se v njej vsaj kratko; zato
je želja katoliških škofov, da ostanejo cerkve s presv. Rešnjim
Telesom čez dan odprte.

Kakor vsak dan poživiš s hrano svoje telo, tako ne pozabi
poprej poživiti svoje duše pred Najsvetejšim. Kakor hodiš v
prodajavnico nakupovat potrebnega blaga za ta svet, ne po-
zabi poprosit še v cerkvi Jezusa za ono, česar boš potreboval
za večnost. Ako bi šel tožit bližnjega, ki ti je rekel v naglici
krivo besedo ali ti storil malo škodo, oglasi se prej pri Jezusu,
ki je odpustil in še prosil odpuščenia tistim, ki so mu storili naj-
hujšo krivico in mu prizadejali največjo škodo in najbridkejše
rane. Kadar bi sodil bližnjega zaradi njegovih slabosti, pregreškov
in hudobij — stopi poprej v cerkev pred Vsevednega, ki vidi
srce človeško, ne le tvojega bližnjega, marveč tudi tvoje, in izpred
njega šele pojdi sodit bližnjega.

Obiskuj torej sv. Rešnjo Telo tako, da bo Jezusu v čast in
tvoji duši v zveličanje. Dobro boš opravil obiskovanja. Ne zaradi
človeške hvale, ne zaradi lepšega, ne le zaradi sebe, temuč zaradi
Jezusa ga obiskuj.

Kaj naj delam, začenem pred oltarjem? Moli, pre-
mišljuj. Mnogi svetniki so preklečali po cele ure pred Najsve-
tejšim molče, brez besede. Živel je svetnik, ki pred tabernakljem
ni govoril nego le: „Kdo sem jaz — kdo si Ti, moj Jezus!“
Drugi svetnik je ponavljal vzdihljej: „Moj Jezus, usmiljenje!“ —

Ljubeče srce že najde izraz ljubezni, če tudi nima besed. Ni le tam prava ljubezen, kjer je veliko besed.

Sicer pa najdete v vsakem dobrem molitveniku primerne molitve na čast Najsvetejšemu zakramentu: Litanije — nalašč sestavljene za to priliko, pa tudi one Imena in Srca Jezusovega, rožnivenec posebej na čast presv. Rešnjemu Telesu ali pa navadni z vsemi tremi deli je prikladen, če ga le količkaj premišlujete. Pa tudi za šest očenašev in češčenamarij ter čast Bogu je odpustke (300 dni) dovolil papež Pij IX. (15. septembra 1876.), ako se opravijo na čast presv. Rešnjemu Telesu v cerkvi. — Že za same obiske je obljubil Jezus posebnih milosti (po svoji služabnici bl. Marjeti Alakok). Vsako stopinjo, vsak zdihljaj bo Jezus rad poslušal in poplačal — karkoli storite na čast Njegovemu najsvetejšemu zakramentu.

Besede mičejo, zgledi vlečejo. Zgledov pa imamo med svetniki sto in sto, da so radi in pogosto obiskovali sv. Rešnje Telo. Obiskovali so ga tako goreče, vztrajno in mnogokrat, da so si pritrgovali spanje; da so jih morali drugi klicati izpred oltarja; da so jim morali predstojniki prepovedovati prepogoste in predolge obiske; tako goreče, da so pozabili na telesno jed in pijačo. —

Marija Paciška je obiskala Jezusa na dan po 33-krat v spomin na leta njegove človeške starosti. — Sicilijanskemu misionarju Alojziju NUSA so odločili predstojniki, da ne sme ostati pred tabernakljem dalje ko po eno uro.

Sv. Alojzija Gonzago so navadno našli le v kapeli pred Jezusom. Ker podnevu ni utegnil, je obiskoval Frančišek Ksaverij sv. Rešnje Telo ponoči.

Kadar je našel Frančišek Regis cerkev zaklenjeno, je pomolil vsaj na cerkvenem pragu.

Veliki oče treh najboljširnejših redov — sv. Frančišek Asiški je vsako nepriliko, vsako zadrego, vsako težavo, vsako skrb nesel pred oltar in jo tam potožil božjemu prijatelju gotovo zato, ker je bil tam najpreje uslišan, potolažen, pokrepčan.

Sv. kralj Vaclav je — celo po snegu in ledu — hodil pred Najsvetejše bos, in njegovi dvorni spremljevalci so čutili za kraljevimi stopinjami nekako blagodejno toploto. — Kadar je bil blizu cerkve, ni zamudil jezuit Salezij nobene ure, da ne bi bil vsaj skozi kako okno pogledal k svojemu nebeškemu Gospodu.

Vam ni tako lahko obiskovati Jezusa. Pa to je gotovo res, da večkrat bi ga pa že lahko obiskali, kakor ste ga obiskovali dosihmal, zlasti, kadar je sv. Rešnje Telo izpostavljeno, kadar je sv. maša z blagoslovom, kadar se opravlja molitvena ura, kadar potrebujete od Boga na primer dežja, lepega vremena itd.

Obiskujte ga o t r o c i. Najdete pravega prijatelja in učenika. On se je tolikrat potegoval za vas, je vaše prednike blagoslavljal in stavil za zgled vsem, ki se hočejo zveličati. —

Obiskujte Jezusa m l a d e n i č i in dekleta. V sv. Rešnjem Telesu najdete zdravnika in ženina svojim dušam. — Obiskujte ga i z k u š a n i. V tem zakramentu najdete pravo „moč slabih“. (Ps. 131, 18.)

Obiskujte ga g r e š n i k i. Tu najdete tištega usmiljenega Samarijana, ki ozdravlja vaše rane, ki vabi, sprejema in izpreobrača zadolžene grešnike.

Obiskujte ga p o b o ž n i in pravični. Vam je Gospod luč tega življenja, pot in resnica, vam je solnce pravice. Prosite ga in prejeli bote od njega milost stanovitnosti v dobrem in zatem venec zmage ter krono zveličanja.

Obiskujte ga m o č n i, krepki in zdravi. Obiskal vas bo, kadar bote slabi, bolni, onemogli, stari. Takrat vam bo vsak storjen obisk velika tolažba in veselje, zamujeni obiski pa velika žalost in bridkost.

Obiskujte Jezusa sedaj v n j e g o v i h i š i, v cerkvi, in obiskal vas bo ob času potrebe v vaši, še tako revni ali mali hišici in vas sprejel ter popeljal enkrat k sebi v svoj večni, nebeški dom. Amen.

Irenaeus.

Ob blagoslovljenju novega oltarja.

In je naredil ondi oltar Gospodu.

I. Klon. 6 21, 26.

Koder počiva danes oko v vaši cerkvi, povsodi se naslaja z lepoto in prijetnostjo. Vse je prenovljeno, popravljeno, predelano, ozaljšano, poslikano — ne bogato sicer, pač pa mično in ljubko. Cerkev znotraj in zunaj pobeljena, okna povečana, prezbiterij preslikan, podobe svetnikov nove, oltari prezlačeni, kor prebarvan, tlak osnažen... Res, med podružnicami vaša cerkev nima mnogo vrstnic.

Najlepši kras vaši cerkvi, predragi soseščani, je pa novi kameniti oltar, ki naj vam ga danes blagoslovim. Zbirali ste, trudili ste se, danes pa je vaš trud poplačan. Lepo delo hvali svojega mojstra . . .

Zato se moj današnji govor ne bo dotikal evangelske tvarine, ampak narisal vam bodem v kratkih potezah

I. z g o d o v i n o oltarjev in II. p o m e n oltarjev.

Ti pa . . . cerkveni patron! in vsi drugi svetniki, katerih podobe krasi to cerkev, prosite za nas.

I. Oltar je star, kakor je star človeški rod. Zakaj daritve so božja zahteva in človeška potreba. Že Adamova sinova sta darovala, Noe je postavil kamenit oltar, Abraham je daroval na gori Moriji, Mojzesu je Bog naravnost določil, kak mora biti oltar za žgavne in kadilne daritve. Salomon je postavil dragocen oltar v jeruzalemskem templju tisoč let pred Kristusom in poslednji oltar stare zaveze je bil oltar Herodov za žgavne daritve.

Ko pa je *Beseda meso postala*, tedaj se je zagrinjalo v templju pretrgalo od vrha do tal, tedaj je prenehal judovski oltar za žgavne in klavne daritve, prenehala je teči kri živalska raz oltarje, prenehal se je dim dvigati proti nebu raz oltarje stare zaveze. Jezus Kristus, Sin božji, napovedani Mesija, veliki duhovnik, je postavil nov oltar nove zaveze v jeruzalemski obednici pri zadnji večerji, ko je postavil daritev sv. maše, ko je vzel kruh in kelih z vinom, oboje posvetil in dal pričujočim apostolom zavžiti, rekoč: *To storite v moj spomin*. In ker je daritev sv. maše ponovitev tiste daritve, ki jo je Kristus na križu opravil, je gora Kalvarija, je g r o b Kristusov, zato je pravi krščanski oltar sam Kristus, ki se je daroval na križu in se daruje pri sv. maši. Jezus je učil povsodi, a za daritev si je izvolil poseben kraj, za to odločen, in to je jeruzalemska obednica, v kateri je bila prva oltarna miza. Ravno tako so apostoli učili po shodnicah in drugod, a skrivnost *lomljenja kruha* so obhajali na posebej odločenem kraju, v sobi zgornjega nadstropja bogatih hiš, kjer je bila družinska obednica.

Prvi krščanski oltar je bila potem miza v jeruzalemski obednici, na kateri je maševal Jezus Kristus. Ta miza se je ohranila kot dragocen spomenik do današnjega dne. Za cesarja Vespasijana so jo prenesli v lateransko cerkev v Rimu, kjer je

shranjena v zakladnici nad stranskim oltarjem. Ta miza je iz cedrovine, 4 in pol m. dolga, čez 1 in pol m. široka in 3 cm. debela. Tudi miza, na kateri je maševal sv. Peter, prvi papež in poglavar apostolov, se hranj v lateranski cerkvi v Rimu. Le papeži smejo na nji maševati. Papež Silvester I. jo je dal prenesti tjakaj iz hiše Pudentove. Je pa Petrova miza iz mehkega (smrekovega) lesa.

Prvi oltarji so torej imeli obliko mize. Dasi so sčasoma delali oltarje kamenite, kovinske, srebrne itd., vendar so imeli vselej obliko mize in tudi še zdaj imenujemo oltar, na katerem se mašuje, mizico (mensa.) In to je pravi oltar, mizica, vse drugo se imenuje nastavek oltarja.

Ko se je preganjanje kristjanov začelo in so verniki morali zapustiti hišne cerkve, se je opravljala služba božja v katakombah, in oltarje so postavljali na grobove mučencev. Taki grobovi se nahajajo v hramih (cubicula), ki obstoje iz četverokotnih prostorov, kateri imajo na eni strani široko in globoko v steno vsekano, na vrhu polkrižno svodeno dolbino (arcosolium), pod svodom dolbine pa je krsti podobni, s kamenito ploščo pokriti grob mučencev. Ta grob je služil za oltar. A ti grobovi niso bili v vseh hramih. Kjer jih ni bilo, so postavili vanje mize, ki so služile za oltarje. Prvi kristjani so čutili nekako vzajemnost med smrtjo Kristusovo in med smrtjo mučencev. Kristus se je daroval za ljudi, za mučence, mučenci so se darovali za Kristusa. Tam, kjer ima človeško srce najlepše na svetu, tam, kjer se je življenje darovalo Bogu, tam, kjer počiva mrtvo truplo, usmrčeno iz ljubezni do Jezusa, tam je najpripravnější prostor, da se na njem ponavlja daritev Njega, ki je iz ljubezni do nas dal v smrt svoje življenje. Zato so se prvim kristijanom grobovi mučencev zdeli najpripravnější kraj za daritev.

Ko je krščanstvo zmagalo nad poganstvom in bilo državno priznано, se jeli zidati cerkve nad zemljo in postavljali so spet najrajši oltarje nad grobovi mučencev. Kjer pa ni bilo mučeniških grobov, a bi bili vendar le radi postavili ondi cerkev in oltar, so pa devali v skrinjice sv. koščice svetnikov in take skrinjice polagali v mizo, na kateri se je brala sv. maša. Tako skrinjico mazili škof s sv. krizmo, zaznamuje s križem in miza mora biti pokrita s tremi prtovi, kakor je bilo Jezusovo telo v grobu povito v tri prte. In tako se že zdaj devljejo v oltar svetinje svetnikov.

II. Narisal sem vam v kratkih potezih zgodovino oltarja. Premislimo še nekoliko, kaj oltar pomeni.

Vsa notranja cerkvena oprava napolni človeka s spoštovanjem, najbolj pa oltar. Saj je tudi oltar najodličnejši kraj v sveti cerkvi, kraj daritve, bivališče Gospodovo, podoba našega duhovnega oltarja. Sv. Gregor Nacijanski pravi: *Ta sv. oltar, pred katerim stojimo, je sicer izmed drugih kamenov, in sam na sebi podoben kamnom, s katerimi se naše cerkve zidajo; toda ko je posvečen v službe božjo in odločen, je sv. miza, čist oltar, katerega se ne sme vsak dotakniti, ampak le mašniki se mu smejo s sveto grozo približati.* Kaj je bil Salomonov tempelj? Samo skrinja zaveza se je hranila v njem, in v skrinji zaveze sta bili dve kameniti tabli in Aronova palica. V naših cerkvah pa niso samo božje zapovedi, ampak sam Postavodajalec, Bog sam. Na Salomonovem oltarju so darovali živali, v naših cerkvah pa se daruje Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta, se daruje Sin božji, se daruje tista daritev, ki se je opravila na križu. Zato so naši oltarji vsled pričujočnosti Kristusove tako imenitni, tako posvečeni, tako odlični, tako sveti. In če so, smo jih dolžni spoštovati. Marija je bila tudi tempelj božji, oltar njeno srce, ker je nosila pod svojim srcem tistega, ki ga nebo in zemlja ne more obseči. Še več so naši oltarji. Pri sv. maši stopi po mašnikovi besedi sam Sin božji na oltar: visoka, neprecenljiva oblast! To je moč, ki je ne premorejo niti angeli v nebesih, moč, ki je bila dana celo prebl. Devici Mariji le enkrat v življenju, moč namreč, klicati vsak dan samega Boga na naše oltarje.

Oltar je nebeški preddvor, kjer okušamo rajsko veselje in tolažbo. Kje je bolj ganljivo, bolj veselo za potrto srce, ako ne v cerkvi, kjer se čutimo otroke nebeškega Očeta, brate in sestre v Kristusu? Sv. Avguštin kliče: „O Bog, kako močno sem jokal pri popevanju tvojih hvalnih pesmi, kako sem bil ginjen pri milih glasovih tvoje Cerkve!“ Ob oltarju izgubimo vse skrbi, vse križe: človek stoji na tleh, duh njegov pa se ziblje v rajskih višavah. Tukaj se združujemo s Kristusom in podajamo roke angelom in svetnikom in dušam v vicah; angeli stopajo po lestvici nebeški gori in doli, gori nosijo naše molitve, doli nosijo nam milosti. *Pridite k meni vsi, ki ste žalostni in obteženi, in jaz vas bom poživil,* kliče nam Kristus.

„Z oltarja se razliva Kri na duše grešnikov, da bi omečila njihovo trdobo, na duše pravičnih, da bi jih v dobrem utrdila,

na neverna ljudstva, da bi jih k sebi privabila, na duše v vicalih, da bi njihovo trpljenje polajšala in plamen ognja pogasila.“ Kristus govori: *Kdor je moje meso in pije mojo kri . . . ostane v meni in jaz v njem.* Pri oltarju se sklenemo torej z Bogom, s sv. Trojico: *Ali ne veste, da ste tempelj božji in da sv. Duh v vas prebiva?* Obiskujmo torej tempelj božji, prejemajmo Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. *Kdor mene ljubi, izpolnil bode besede moje in moj Oče ga bode ljubil in bodeva k njemu prišla in pri njem prebivala.*

Vse, kar opazujemo v cerkvi, vse nam vzbujajo svete misli in nauke, in pač primerno govori prerok: *Kamen iz stene bode vpil in les* (ki je med sklepi in poslopji) *bode odgovarjal.* Heb. 2. 11.) Kamen in les, vse nam kliče, da je tu hiša božja, da je tu oltar božji, da je tu najsvetejša vez med Bogom in človekom. Vse ima svoj pomen na oltarju, vse nam razodeva tehtne resnice, in pač umestno svari evangelist: *Ako ljudje molče, bodo kameni vpili,* (Luk. 19, 40)

Ljubi poslušalci! Hvalite Gospoda, ker je dal srečno dokončati novi oltar. Hvaležni bodite dobrotnikom, ki so pripomogli, da se je dovršilo delo.

Kamenit je vaš oltar. Kamenit bodi tudi vaš krščanski značaj. Kakor kamen ostane, ne strohni, ga molj in rja ne sne, tako tudi kristjan žive vere premaga svet, odločno in varno stopa dalje, dokler ga Bog ne pokliče k sebi.

Kakor je danes oltar ozaljšan, zaljšajte tudi vi svoje srce s čednostimi in dobrimi deli. Kar človek stori, da iz ljubezni do Boga, na čast božjo, dasi težko, ni izgubljeno. Velike stavbe so časih delali, a niso živeli v pomanjkanju. Godilo se jim boljše, kakor zdaj, ko človek pretehta dobro, predno vrže v puščico, ne pretehta pa, ko vrže danes proč za razkošno življenje. Bogatinom se ne zdi škoda, če na stotine potrošijo za eno samo večerjo, škoda pa se jim zdi, če se vinarji darujejo za cerkev. Iztaknejo vse, kar bi utegnili nesti dobre odstotke, a obresti za nebesa ne vpoštevajo. *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina na svet . . .* (Jan. 3, 16, 17).

Ljubimo Jezusa, ljubimo ga, saj nas je on začel poprej ljubiti, kakor mi njega. Njegova ljubezen se vleče liki zlata nit od raja do včlovečenja, od včlovečenja do križa, od križa do konca sveta. Njegova ljubezen se kaže na oltarjih stare za-

veze, njegova ljubezen se uresničuje na oltarjih nove zaveze in se ponavlja vsak dan do konca sveta. To nam priča zgodovina oltarja, to nam kaže pomen oltarja. Tudi mi vračujmo ljubezen: *ljubi ga pa ta, ki izpolnjuje njegove zapovedi. Amen.*

P. Bohinjec.

Pogled na slovstvo.

Razporoka. Roman. Francoski spisal Pavel Bourget. Preložil A. Kalan. Založila „Katol. Bukvarna“ v Ljubljani. Broš. izvod K 2.—, vezan K 3.—. To je res berivo, ki nudi izreden užitek umu in srcu! Opravičeno je upanje, da bo malo slovenskih duhovnikov, ki ne bi prebrali tega slovečega dela v slovenskem prevodu. V hasen bo vsakomur — saj je sujet romana uprav zdaj pri nas aktualen in bo morda v kratkem še aktualnejši. Hud boj se že bije v javnosti za in proti razporoki. Duhovnik v tem boju — umevno — ne sme stati nebrižen izven bojnih vrst, saj se gre v tej borbi za jedro katoliškega zakona. Bolj jasno pa kakor iz najtemeljitejše znanstvene razprave bo izpoznal iz te družinske tragedije vse razloge, ki neoporečno tirjajo tudi za moderno družbo cerkven in zakramentalen zakon. Pa tudi razloge, ki jih navaja naša doba intelektualne kulture za razporoko, ie razstavil duhoviti Francoz takó nepristransko, da zabriše po romanu skoro slednjo sled tendenčnosti. Čitatelj misli in presoja lahko nesiljeno; zahteve družabnega življenja pa ga res kar tirajo do priznanja, kakó so — kakor pravi pisatelj — stare moralne resnice v takó tesni zvezi z najintimnejšimi potrebami naše duše, da jih mora človek proti svoji volji priznati uprav tisti čas, ko jih taji. — Čudovito jasno in lahkotno so razkrojeni v romanu duševni boji do zadnjih refleksov, da se pokaže v vsej onemoglosti človeška zmota v borbi z božjo pravičnostjo in s socialnimi silami katoliškega zakona. Vrhutega je še za duhovnika zanimiv vpogled v umske blodnje in na moritev vesti v tistih inteligenčnih krogih, s katerimi imamo čimdalje manj stika. Žal, da konec, t. j. razpletak romana v enaki meri ne zadovolji. Vsa družinska drama ostane nekakšno in suspenso. Vidi se pa iz tega, kakó je služila pisatelju pripoved samó kot folija, da se čitatelju tem globeje vtisne dokazana resnica, in se ob njenem žaru osebe kar poizgubé.

Prevod je blagoglasen in gladkotekoč — priča, da sta prevajavec in pero stara znanca. Naj bi ne bilo — še dolgo ne — zadnje delo iz te večče roke v obrambo svetih resnic!

V + c.

„Razporoka“ je izšla v zalogi „Katoliške Bukvarne“ kot prvi zvezek *Leposlovne knjižnice*, ki se bo izdajala četrletno in bo prinašala prevode najboljših modernih del vseh kulturnih narodov, pa tudi izvirne spise. Kakor kaže l. zvezek, odgovarja „Leposlovna knjižnica“ po vsebini in obliki vsem zahtevam.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Odgovorni urednik: Alojzij Stroj.